

Factors affecting social vitality: Meta-analysis of researches

Taha Ashairi

Faculty member and assistant professor of the Department of History and Sociology, Faculty of Social Sciences, University of Mohaghegh Ardabili, Ardabil, Iran (Corresponding author).

t.ashayeri@uma.ac.ir

Tahereh Jahan Parvar

Ph.D. student in Cultural Sociology, Faculty of Social Sciences, Communication and Media, Islamic Azad University, Tehran Branch, Center, Tehran, Iran.

jparvar@yahoo.com

Abstract

Social vitality is one of the important issues of today's society and a part of socio-cultural issues (injuries) is dependent on the level of social vitality. This issue is influenced by various social, economic, cultural and psychological factors. The main purpose of the research is to study the factors affecting social vitality by meta-analysis method in the period of 1386 to 1400. The research method is meta-analysis (quantitative), its tools are reverse questionnaire, Cohen and Fisher analysis statistics; Purposive-non-probability sampling method, from the statistical population of 55 researches, 43 documents were selected as the sample size by observing the inclusion criteria (validity and validity). The results show that between social capital (social trust, social cohesion, social participation, social acceptability, kinship networks and social interactions, social indifference); lifestyle (sports lifestyle, religious lifestyle, healthy leisure lifestyle and consumption lifestyle); cultural capital (institutionalized and embodied); media agents (social networks, internal media and local media); social factors (relative deprivation, social failure, social disorganization and social anemia, sense of injustice); There is a significant relationship between psychological factors (self-esteem, life satisfaction, normal personality and sense of identity) and field factors (social class, education level, age and income).

Keywords: lifestyle, cultural capital, social capital, social vitality.

عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی: فراتحلیل پژوهش‌ها

طاها عشایری

عضو هیئت علمی گروه تاریخ و جامعه‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران (نویسنده مسئول).

t.ashayeri@uma.ac.ir

طاهره جهان‌پرور

دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی دانشکده علوم اجتماعی ارتباطات و رسانه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران، ایران.

jparvar@yahoo.com

چکیده

نشاط اجتماعی یکی از مسائل مهم جامعه امروزی بوده و بخشی از مسائل اجتماعی - فرهنگی (آسیب‌ها) وابسته به میزان نشاط اجتماعی است. این مسئله تحت‌تأثیر عوامل مختلف اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و روانی است. هدف اصلی پژوهش مطالعه عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی به روش فراتحلیل در بازه زمانی ۱۳۸۶ الی ۱۴۰۰ است. روش پژوهش از نوع فراتحلیل (کمی)، ابزار آن پرسشنامه معکوس، آماره تحلیل کوهن و فیشر؛ روش نمونه‌گیری تعدی - غیراحتمالی، از جامعه آماری ۵۵ پژوهش، ۴۳ سند به‌عنوان حجم نمونه با رعایت ملاک ورود (اعتبار و روایی) انتخاب شده است. نتایج نشان می‌دهد که بین سرمایه اجتماعی (اعتماد اجتماعی، انسجام اجتماعی، مشارکت اجتماعی، مقبولیت اجتماعی، شبکه‌های خویشاوندی و تعاملات اجتماعی، بی‌تفاوتی اجتماعی)؛ سبک زندگی (سبک زندگی ورزشی، سبک زندگی دینی، سبک فراغت‌ی سالم و سبک زندگی مصرفی)؛ سرمایه فرهنگی (نهادینه‌شده و تجسم‌یافته)؛ عوامل رسانه‌ای (شبکه‌های اجتماعی، رسانه‌های داخلی و رسانه‌های محلی)؛ عوامل اجتماعی (محرومیت نسبی، ناکامی اجتماعی، بی‌سازمانی اجتماعی و آنمی اجتماعی، احساس بی‌عدالتی)؛ عوامل روانی (عزت‌نفس، رضایت از زندگی، شخصیت بهنجار و احساس هویت) و عوامل زمینه‌ای (طبقه اجتماعی، سطح تحصیلات، سن و درآمد) میزان نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد.

کلیدواژه‌ها: سبک زندگی، سرمایه فرهنگی، سرمایه اجتماعی، نشاط اجتماعی.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۱۷ تاریخ بازبینی: ۱۴۰۱/۰۶/۰۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۶/۰۸
فصلنامه راهبرد اجتماعی فرهنگی، سال ۱۲، شماره ۱، پیاپی ۴۶، بهار ۱۴۰۲، صص ۳۱-۶۶

مقدمه و بیان مسئله

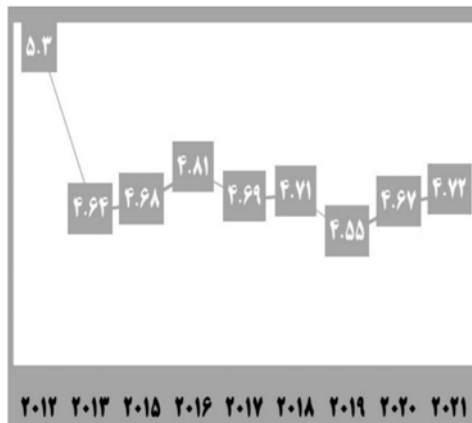
موضوع شادزیستی، عیان‌ترین لباس هر فرهنگی است (عنبری، ۱۳۹۲، ص. ۱۰۱). خرسندی و نشاط، امری اجتماعی - فرهنگی و در بستر جامعه انسانی تجلی می‌یابد و حاصل کنش متقابل اجتماعی است (آرگایل، ۱۳۸۸، ص. ۱۲۷). شادی کردن، از زیباترین و متعالی‌ترین احساسات و نیازهای روانی انسانی است که ارتباطی عمیق رشد، شکوفایی و خلاقیت آنها دارد (افشانی، ۱۳۹۲، ص. ۱). این احساس و کنش اجتماعی - فرهنگی، به انتخاب فرد در اهداف زندگی، فعالیت‌های روزانه کمک شایانی می‌کند. در جهان معاصر؛ گمشده جامعه انسانی است و یکی از دلایل بی‌سازمانی اجتماعی و از خودبیگانگی و بی‌هنجاری، کاهش شادی در جامعه است (مظاهری، ۱۳۸۶). شادی؛ کیفیت زندگی و سلامت اجتماعی را تضمین می‌کند (آل یاسین، ۱۳۸۰ و رحیمی یگانه، ۱۳۸۶). محرک بشری برای اهداف و آرزوهای اجتماعی است (Street, et al., 2004). از نگاه دورکیم گذر از جامعه سنتی به مدرن همراه با آشفتگی‌های اجتماعی و تضعیف سرمایه اجتماعی سنتی و پایین آمدن نشاط اجتماعی است (ریترز، ۱۳۹۰، ص. ۷۸). از آثار نشاط اجتماعی، می‌توان به گسترش و توسعه مشارکت مدنی؛ تحرک اجتماعی - فیزیکی؛ شکوفایی ظرفیت اجتماعی؛ هدمندی زندگی و کاهش احساس آنومی؛ افزایش تعاملات اجتماعی و تقویت سرمایه اجتماعی؛ تعلق اجتماعی، همبستگی اجتماعی، مسئولیت‌پذیری اجتماعی، افزایش رضایت از زندگی یا رضایت شغلی - کاری، ارتقای کیفیت زیست‌جمعی و امید اجتماعی، پویایی فرهنگی - اجتماعی؛ از آثار نشاط اجتماعی در جامعه است. جامعه بانشاط، خرسند و شاد، دارای توسعه اجتماعی - اقتصادی بهتری خواهد بود و به‌راحتی ضمن احساس امنیت اجتماعی فراگیر، در برابر بحران‌های اجتماعی (انسانی) و غیراجتماعی (طبیعی) توان مدیریت، بردباری و تحمل را خواهد داشت. نشاط اجتماعی؛ کنشی اجتماعی - فرهنگی است که با فرهنگ، ساختار قومی، سرمایه اجتماعی، فضای اجتماعی، سطح توسعه و هنجارهای اجتماعی - قومی ارتباط دارد.

نشاط اجتماعی، حالتی از نگرش مثبت درباره جهان و محیط اجتماعی است. هر چه میزان امیدواری اجتماعی بالاتر بود، توانایی جامعه برای مقابله با بحران‌های

اجتماعی، آنومی و بلایای اجتماعی - طبیعی نیز بیشتر شده و دلیل این، میزانی از نشاط جمعی است (Diener & Schwarz, 2004, p. 81). شادی دارای ابعاد اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، روانی و اجتماعی است که باعث نوآوری اجتماعی می‌شود (حسابی و دیگران، ۱۳۹۷). سعادت، خوش‌بختی و موفقیت؛ را معادل نشاط اجتماعی تصور می‌کنند (Seligman, 2003). مسائل اجتماعی - فرهنگی، از جمله بزهکاری، اختلال رفتاری - شخصیتی، خودکشی و قتل در میان افراد بی‌نشاط بیشتر از افراد بانشاط است (Furnham, Cheng, 1999, p. 21). ایران به لحاظ تاریخی، منشأ شادزیستی و فعالیت‌های نشاط‌آور در سه محور فلسفه خلقت، فلسفه طبیعت، آیین‌های نیایش و نحوه معیشت جستجو کرد. در واقع سه مؤلفه‌های سبک‌های ستایش، فرهنگ کار و آیین‌های گذار، ارتباط تنگاتنگی با نشاط مردمی در ایران داشته است (عنبری، ۱۳۹۲، ص. ۱۰۲). جامعه ایرانی، به دلیل گذار اجتماعی از سنت به نوسازی، با مسائل اجتماعی متعددی مواجه است که نشاط را تحت تأثیر خود قرار داده است (افشانی، ۱۳۹۲، ص. ۳). امروزه؛ سطح توسعه جامعه و میزان مسائل اجتماعی آن ارتباطی با سطح نشاط اجتماعی جامعه دارد (محمدی‌راد، ۱۳۹۱، ص. ۳؛ امیرمظاهری و فخاریان، ۱۳۹۵، ص. ۸). رتبه جوامع دنیا نشان می‌دهد که در ۲۰۲۲، فنلاند شادترین کشور جهان و بعد از آن دانمارک، ایسلند، سوئیس، هلند و لوکزامبورگ؛ وضعیت نشاط خوبی دارند. کشور ایران، از بین ۱۴۶ کشور دنیا، رتبه ۱۱۰ را در نشاط اجتماعی کسب کرده است (Jan-Emmanuel & et al., 2022). گزارش جهانی طی ۹ دوره ۲۰۱۲-۲۰۲۱ نشان می‌دهد که میزان نشاط و شادی در جامعه ایرانی طی سال‌های اخیر روندی کاهشی را تجربه کرده و اما همواره مقدار آن در حدود متوسط مانده است (حسینی‌زاده، ۱۴۰۰، ص. ۲۶).

منبع: (حسینی‌زاده، ۱۴۰۰، ص. ۲۶)

نمودار (۱): روند تغییرات میانگین نمره نشاط اجتماعی ایران در ۹ گزارش جهانی (۲۰۲۱-۲۰۱۲)

وضعیت نشاط اجتماعی ایرانیان مطابق آخرین گزارش ایسپا (مهرماه ۱۳۹۹)، نشان می‌دهد که ۴۰ درصد مردم خود را فردی بانشاط می‌دانند. ازسوی دیگر ۲۲ درصد افراد وضعیت نشاطشان را در سطح کم ارزیابی کرده‌اند. ۳۸ درصد پاسخگویان نیز تا حدودی خود را فردی بانشاط می‌دانند. براین اساس، مردان در قیاس با زنان بیشتر خود را فردی بانشاط ارزیابی کرده‌اند. همچنین افراد ساکن روستاها نسبت به شهرنشین‌ها، بیشتر خود را فردی شاد می‌دانند (ایسپا، ۱۳۹۹). براین اساس مطابق نتایج جهانی (۲۰۱۹-۲۰۰۶) و مطالعات داخلی (۱۳۸۶ الی ۱۳۹۹)، وضعیت نشاط اجتماعی ایران تغییرهای محسوسی را تجربه نکرده و در سال‌های ۲۰۱۷، ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰، رتبه آن در منطقه و جهان اندکی با کاهش مواجه شده است. نظر پاسخگویان درباره نشاط جامعه ایرانی نشان می‌دهد که ۷۹ درصد معتقدند که جامعه ایرانی، جامعه بانشاطی نیست، تنها ۴ درصد، جامعه را شاداب می‌دانند. ۱۵.۵ درصد افراد نیز نشاط اجتماعی ایرانیان در شرایط کنونی را بینابین ارزیابی کرده‌اند (ایسپا، ۱۳۹۹، صص. ۶۱-۸۹). در ایران، آداب‌ورسوم و سنت‌های مختلفی وجود دارد که با محوریت نشاط دارد و جامعه ایرانی را می‌توان در آیین سنتی و دینی، بانشاط عجین داشته است. درباره عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی؛ پژوهش‌های مختلفی صورت گرفته است، پژوهش حاضر سعی دارد با مراجعه به مطالعات پیمایشی صورت گرفته درباره زمانی ۱۳۸۶ الی ۱۴۰۱؛ با روش فراتحلیل؛ اندازه اثر متغیرهای مؤثر بر

نشاط اجتماعی و همچنین تأثیر متغیرهای زمینه‌ای-تعدیل‌گر را برآورد نماید.

۱. هدف پژوهش

نشاط اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن، مسئله مهم اجتماعی جامعه ایرانی است. این موضوع از محورهای مورد مطالعه پرتکرار در بین رشته‌های علوم اجتماعی، روان‌شناسی بوده است. پژوهش‌های مختلفی درباره نشاط اجتماعی صورت گرفته است. براین اساس هدف اصلی پژوهش عبارت است از:

- برآورد اندازه اثر عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی بازه زمانی ۱۳۸۶ الی ۱۴۰۰؛
- برآورد میزان اثر متغیرهای میانجی بر نشاط اجتماعی در بازه زمانی ۱۳۸۶ الی ۱۴۰۰.

۲. پرسش‌های پژوهش

- چه عواملی بر نشاط اجتماعی تأثیرگذار است؟
- نقش متغیرهای زمینه‌ای (تعدیل‌گر) در تبیین نشاط اجتماعی چگونه هست؟
- مهم‌ترین راهکارهای تقویت نشاط اجتماعی در جامعه چیست؟

۳. پیشینه پژوهش

نشاط اجتماعی مورد استقبال پژوهشگران سازمانی و اعضای دانشگاهیان در طی سال‌های گذشته بوده است، با مروری بر پایگاه‌های علمی، نورمگز، مگایران، ایران‌داک و علم‌نت با جستجوی کلیدواژه «نشاط، شادی، نشاط اجتماعی» نزدیک به ۵۵ سند پژوهشی شناسایی شده است که مقالات پیمایشی دارای ملاک ورود (ضریب همبستگی، حجم نمونه، تعاریف عملی و نظری متغیر، سال انجام پژوهش، اعتبار و روایی) پژوهش در بازه زمانی ۱۳۸۶ الی ۱۴۰۰ انتخاب شدند. براین اساس پیشینه پژوهش به دو دسته تقسیم می‌شوند:

۳-۱. مطالعات مربوط به فراتحلیل پژوهش حاضر

جدول (۱): خلاصه پیشینه مطالعات

نویسنده/سال	عنوان پژوهش	شیوه نمونه‌گیری	ابزار	حجم نمونه
طالب‌زاده شوشتری و	مقاله بررسی نشاط اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن (مورد مطالعه: شهر	خوشه‌ای	پیمایش+پرسشنامه	۴۰۰

نویسنده/سال	عنوان پژوهش	شیوه نمونه‌گیری	ابزار	حجم نمونه
مزگی نژاد (۱۴۰۰)	بیرجند)			
جانعلی زاده چوبستی و غلامی (۱۳۹۸)	بررسی رابطه نشاط اجتماعی با بهره‌وری علمی اعضای هیئت علمی (مورد مطالعه: دانشگاه مازندران)	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۳۰۶
حدادپور و دیگران (۱۳۹۸)	تأثیر آلودگی بصری شهری بر نشاط اجتماعی و سرزندگی مردم شهرستان نطنز در سال ۱۳۹۷	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۴۰۰
فرزعلیان و دیگران (۱۳۹۸)	بررسی نقش سرمایه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در گرایش شهروندان به سبک زندگی نشاط محور	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۲۶۲
رادان (۱۳۹۸)	پیش‌بینی نشاط اجتماعی بر اساس سرمایه اجتماعی دانشجویان زن	چندمرحله‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۷۵۰
صفاریان و دیگران (۱۳۹۸)	شناخت رابطه بین سلامت و نشاط اجتماعی با بی‌تفاوتی اجتماعی جوانان: مورد مطالعه شهر کرمانشاه	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۳۷۳
عباسی و کاظمی پور (۱۳۹۸)	شناخت عوامل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مؤثر بر نشاط اجتماعی	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۱۰۰
حکیم خانی و فخری آذر (۱۳۹۷)	بررسی رابطه نشاط اجتماعی با مسئولیت‌پذیری اجتماعی کارکنان آتش‌نشانی کلان‌شهر تبریز	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۳۸۴
سیاهپوش و دیگران (۱۳۹۷)	بررسی میزان نشاط اجتماعی نوجوانان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) شهر پلدختر و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن	طبقه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۱۶۴
منصوری مرادیان و ملک حسینی (۱۳۹۷)	تبیین شاخص‌های سرمایه اجتماعی در راستای ارتقاء نشاط اجتماعی و سلامت روان شهروندان (مطالعه موردی: شهر همدان)	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۲۳۴
کارگر و دیگران (۱۳۹۶)	تبیین جامعه‌شناختی رابطه سبک زندگی و شادمانی اجتماعی	خوشه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۳۸۴

نویسنده/سال	عنوان پژوهش	شیوه نمونه‌گیری	ابزار	حجم نمونه
الماسی (۱۳۹۵)	عوامل مرتبط با احساس شادکامی سالمندان	خوشه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۲۰۰۰
رادان (۱۳۹۵)	مقایسه میزان نشاط اجتماعی دانشجویان زن دانشگاه پیام‌نور و آزاد اسلامی شهر ساوه بر اساس برخی از متغیرهای اجتماعی	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۱۰۵
بخارایی و دیگران (۱۳۹۵)	مطالعه میزان نشاط اجتماعی در شهر بوشهر و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن	سهمیه‌ای متناسب	پیمایش+ پرسشنامه	۱۷۰
سلامتی و ابراهیمی‌پور (۱۳۹۵)	بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و فرهنگی با میزان نشاط اجتماعی در بین کودکان و نوجوانان ۱۲-۱۸ سال مقیم مراکز تحت حضانت بهزیستی و کودکان و نوجوانان تحت حضانت اقوام	خوشه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۳۵۰
عباس‌زاده و دیگران (۱۳۹۵)	بررسی ارتباط بین اشکال سرمایه و شادی در بین حاشیه‌نشینان و غیرحاشیه‌نشینان (مورد مطالعه: شهر تبریز)	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۴۵۳
کاظمیان‌پور و شهریاری (۱۳۹۵)	تأثیر فرهنگ بر متغیرهای اجتماعی؛ مقایسه مفهوم شادمانی در شهر تهران و روستای ارزنه	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۳۷۵
تمیزی‌فر و عزیزی مهر (۱۳۹۴)	بررسی رابطه بین اوقات فراغت و نشاط اجتماعی در شهر اصفهان	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۱۰۰
جعفروند و فتحی (۱۳۹۴)	تحلیلی بر رابطه سرمایه اجتماعی و شادی در زندگی دانشجویی (مورد مطالعه: دانشجویان واحد علوم و تحقیقات تهران)	خوشه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۳۰۰
حاجی‌زاده و ترکان (۱۳۹۴)	بررسی میزان و عوامل فرهنگی - اجتماعی مرتبط با نشاط اجتماعی	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۳۷۵
حقیقتیان (۱۳۹۴)	عوامل اجتماعی مؤثر بر شادمانی اجتماعی معلمان شهر اصفهان	خوشه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۳۸۴

نویسنده/سال	عنوان پژوهش	شیوه نمونه‌گیری	ابزار	حجم نمونه
ذهبی (۱۳۹۴)	بررسی تأثیر رابطه میان دینداری و سرمایه اجتماعی بر میزان نشاط اجتماعی در میان گردشگران مذهبی ایرانی (مورد مطالعه: شهر مشهد)	خوشه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۳۸۲
سرخوش (۱۳۹۴)	حضور افراد در هیئت‌های مذهبی و نشاط اجتماعی (مطالعه موردی شهر همدان در سال ۱۳۹۳)	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۳۰۶
نبوی و دیگران (۱۳۹۴)	بررسی تأثیر عوامل اجتماعی و روانی بر احساس نشاط	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۳۷۰
نصرتی نژاد و دیگران (۱۳۹۴)	مطالعه رابطه بین سرمایه اجتماعی جوانان و میزان شادکامی آنان	طبقه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۳۰۷
الماسی و دیگران (۱۳۹۳)	احساس شادکامی دختران شهر ایلام و عوامل مرتبط با آن	در دسترس	پیمایش+ پرسشنامه	۳۷۳
رضادوست و دیگران (۱۳۹۳)	بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر میزان نشاط در استان خوزستان	در دسترس	پیمایش+ پرسشنامه	۱۱۶
هزار جریبی و مرادی (۱۳۹۳)	نشاط اجتماعی و عوامل مرتبط با آن (مطالعه‌ای در بین دانشجویان دانشگاه علامه طباطبائی)	اتفاقی	پیمایش+ پرسشنامه	۳۴۵
افشانی (۱۳۹۲)	بررسی میزان نشاط اجتماعی در بین جوانان یزدی و عوامل مرتبط با آن	تصادفی	پیمایش+ پرسشنامه	۳۰۰
انصاری و دیگران (۱۳۹۲)	بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر شادی در محیط کار شرکت ملی حفاری ایران	خوشه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۴۵۰
خوشفر و دیگران (۱۳۹۲)	بررسی تأثیر سه نوع سرمایه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی بر شادی جوانان	طبقه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۳۳۳
زارع و دیگران (۱۳۹۱)	بررسی رابطه بین رضایت شغلی و نشاط اجتماعی در دبیران مقطع متوسطه شهر جیرفت	خوشه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۳۸۰
خادمیان و فرجی (۱۳۹۱)	عوامل اجتماعی مؤثر در نشاط اجتماعی دانشجویان	خوشه‌ای	پیمایش+ پرسشنامه	۹۸۷

نویسنده/سال	عنوان پژوهش	شیوه نمونه‌گیری	ابزار	حجم نمونه
عباس‌زاده و دیگران (۱۳۹۱)	انواع سرمایه‌ها و نقش آنها در تبیین شادکامی دانشجویان	تصادفی	پیمایش+پرسشنامه	۱۲۰۰
گلایبی و اخشی (۱۳۹۱)	مشارکت اجتماعی و نشاط اجتماعی	تصادفی	پیمایش+پرسشنامه	۴۰۰
ابراهیم‌زاده و دیگران (۱۳۸۹)	بررسی نشاط اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه آزاد واحد پارس‌آباد مغان سال تحصیلی ۸۹-۹۰	طبقه‌ای متناسب	پیمایش+پرسشنامه	۲۷۷
ربانی و دیگران (۱۳۸۸)	تبیین نشاط اجتماعی در بین اقوام و رابطه آن با هویت جمعی	طبقه‌ای تصادفی	پیمایش+پرسشنامه	۳۷۸
هزارجریبی و آستین افشان (۱۳۸۸)	بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی (با تأکید بر استان تهران)	تصادفی	پیمایش+پرسشنامه	۳۸۰
کشاوری و وفاییان (۱۳۸۶)	بررسی عوامل تأثیرگذار بر میزان شادکامی	تصادفی	پیمایش+پرسشنامه	۷۰۰

۲-۳. مطالعات قبلی صورت گرفته به صورت فراتحلیل درباره موضوع

نشاط اجتماعی؛ به صورت فراتحلیل و فراترکیب در سال‌های ۱۳۹۹ (زکی)؛ ۱۳۹۶ (شریف‌زاده و دیگران) و ۱۳۹۲ (عنبری) صورت گرفته است که در ادامه به آنها اشاره می‌شود:

زکی (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان «فراترکیب پژوهش نشاط اجتماعی در ایران: ارائه چارچوب و الگویی جامع و یکپارچه» نشان می‌دهد که یافته‌های پژوهش روندی افزایشی و همچنین سریع و شتابان (خصوصاً در دهه دوم پژوهش) در تولید دانش و پژوهش نشاط اجتماعی در ایران طی ۲۰ سال (سال‌های ۱۳۷۸ تا بهمن‌ماه ۱۳۹۸) داشته است. نتایج استفاده از روش «فراترکیب» پژوهش را قادر به «ارائه چارچوب و الگویی جامع و یکپارچه تبیین نشاط اجتماعی در ایران» نموده است. بر اساس مدل پیشنهادی نشاط اجتماعی قابل تفکیک در پنج بخش به ترتیب فراوانی شامل پیشایندها (۶۳ درصد)، وضعیت (۱۴ درصد)، پسایندها (۱۳ درصد)، کلیات (۸ درصد) و همبسته‌ها (۲ درصد) گزارش و طبقه‌بندی

شده‌اند. شرایط و عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی در ایران در هفت دسته اصلی شمارش شده‌اند. بیشترین فراوانی عوامل مؤثر فرعی بر نشاط اجتماعی شامل دینداری (۲۹ مقاله)، سرمایه اجتماعی (۲۴ مقاله)، اعتماد اجتماعی (۱۱ مقاله)، امنیت اجتماعی (۱۰ مقاله)، سرمایه فرهنگی (۹ مقاله)، احساس محرومیت نسبی و طبقه اجتماعی (۸ مقاله)، احساس مقبولیت اجتماعی، آنومی، هوش معنوی و عزت نفس (هر کدام ۷ مقاله) هستند. کارکردهای نشاط اجتماعی در ایران در شش دسته اصلی طبقه‌بندی شده‌اند. بیشترین فراوانی اثرات فرعی نشاط اجتماعی شامل سلامت عمومی (۷ مقاله)، رضایت زناشویی (۴ مقاله)، موفقیت تحصیلی (۸ مقاله) و رضایت شغلی (۳ مقاله) هستند.

- شریف‌زاده و دیگران (۱۳۹۶)، در پژوهشی با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی در ایران؛ فراتحلیلی از تحقیقات موجود» بر این نکته تأکید دارند که در سال‌های اخیر، با توجه به اهمیت نشاط اجتماعی در ایران، پژوهش‌های متعددی در این حوزه انجام شده و با در نظر گرفتن فراوانی و تنوع پژوهش‌های انجام‌شده در زمینه نشاط اجتماعی، نیاز به انجام پژوهش‌های ترکیبی مثل فراتحلیل در این حوزه احساس می‌شود. اصلی‌ترین سؤال پژوهش حاضر این است که مهم‌ترین عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی در پژوهش‌های انجام‌شده در ایران کدامند؟ جامعه آماری پژوهش همه مقالات معتبر علمی است که طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴ با موضوع نشاط اجتماعی منتشر شده است. در نهایت ۲۴ پژوهش انتخاب و با نرم‌افزار جامع فراتحلیل (CMA2)، تحلیل شدند. یافته‌های پژوهش نشان داد که متغیرهای رضایت از زندگی، عزت نفس، دینداری و ارتباط اجتماعی، به نسبت سایر متغیرها، تأثیر زیادی بر نشاط اجتماعی در ایران دارند. نتایج اندازه اثرات نشان می‌دهد که رابطه رضایت از زندگی و نشاط اجتماعی، معادل ۶۱/۰ و در حد زیاد می‌باشد. رابطه عزت نفس و نشاط اجتماعی در پژوهش‌های مرور شده حدود ۵۸/۰ و در حد زیاد قرار دارد. نتایج اثرات ترکیبی تصادفی نشان می‌دهد که رابطه دینداری و نشاط اجتماعی معادل ۳۹/۰ و رابطه ارتباط اجتماعی و نشاط اجتماعی، حدود ۳۷/۰ و هر دو در حد متوسط است.

- عنبری (۱۳۹۲)، در پژوهشی با عنوان «سناریوهای شادمانه الگوی مؤثر شادزیستی مردمی در ایران» نشان می‌دهد که موضوع نشاط یا شادزیستی، عیان‌ترین جلوه و لباس هر فرهنگ است. به همین دلیل، چند سالی است که برخی از اجزاء این شاخص کلیدی در گزارش‌های جهانی فرهنگ و پژوهش‌های

نهادهای فرهنگی کشورها مورد توجه قرار گرفته است. حضور این شاخص در گزارش‌های مربوط به کیفیت زندگی و توسعه انسانی نیز سبب شده است تحلیل موضوع از ادبیات روان‌شناختی و مردم‌شناختی به گفتمان جامعه‌شناختی و توسعه اشاعه یابد. این مقاله با رویکردی اسنادی، زمینه‌ها و عوامل شادزیستی در ایران را به‌منظور تبیین مسئله و تمرکز بر مقولات الگوساز در کشور بررسی می‌کند و به‌منظور فهم نسبت بین شاخص‌های موجود و بسترهای تاریخی، پیمایش‌ها و تحلیل‌های موجود در مورد نشاط اجتماعی در ایران را تا پایان دهه ۱۳۸۰ واکاوی نموده است. از مجموع داده‌های پیمایشی متعدد در کشور چنین برمی‌آید که سطح شادکامی و رضایت از زندگی در سال‌های مختلف در دهه‌های ۱۳۷۰ و ۱۳۸۰ «متوسط» بوده است. مهم‌ترین عواملی که به شهادت پژوهش‌ها، در سال‌های مختلف بیشترین بار تبیینی شادزیستی در کشور را بر دوش کشیده‌اند به ترتیب اهمیت عبارت‌اند از: اشتغال، درآمد (تورم)، احساس امنیت، احساس برابری و گسترش تفریحات و سرگرمی‌ها. اگرچه در ادبیات جدید شادزیستی، راهکارهای روان‌شناختی و اقتصاد شادکامی را اولی و درمانگر ذکر کرده‌اند، احترام به هویت‌گرایی فرهنگی و آئین‌های جمعی هویت‌بخش و مردمی، مؤثرترین عامل تحول در سطوح شادزیستی مردمی است. در واقع این مقاله، مدعی است که در ایران تاریخی، منشأ شادزیستی و فعالیت‌های نشاط‌آور را باید در سایه مقولاتی مانند فلسفه خلقت، فلسفه طبیعت، آئین‌های نیایش و نحوه معیشت جستجو و تحلیل کرد. در واقع سه مؤلفه «سبک‌های ستایش»، «فرهنگ کار» و «آئین‌های گذار» ارتباط تنگاتنگی بانشاط مردمی در ایران داشته و دارند.

۳-۳. نقد پیشینه و نوآوری پژوهش

نشاط اجتماعی به دلیل اهمیت موضوع در ایران توسط پژوهشگران (۳ محقق دانشگاهی) در سال‌های ۱۳۹۲، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۹ فراترکیب و فراتحلیل شده است، هر کدام از آنها جنبه‌های نوآورانه جالب و درخور توجهی برای سیاست‌گذاری و امر پژوهشی دارند؛ مثلاً مطالعه عنبری با ترکیبی از نتایج توصیفی و کیفی (تاریخی)، یک گزارش جامع و قابل‌تأملی را ارائه داده است، با مطالعه تاریخی درباره شادزیستی و نشاط اجتماعی؛ توانسته ضمن انجام یک مفهوم‌شناسی مبتنی بر مطالعات توسعه و تاریخ؛ به مسئله نشاط پردازند، از جمله نقاط قوت آن، کشف بستر و زمینه‌های تاریخی الگوهای شادزیستی و ضعفان عدم تبیین آماری و استنباطی از داده‌های

جدید (عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی در ایران در این بازه زمانی) است. همچنین پژوهش زکی (۱۳۹۹)، با رویکرد فراترکیب به مسئله نشاط پرداخته است، این فراترکیب دارای یافته‌های علمی ارزشمند در امر نشاط است، اما با تکیه بر فراوانی شماری؛ مهم‌ترین مؤلفه‌های مؤثر بر نشاط را شناسایی کرده است، یعنی با تکیه بر متغیرهای معنادار، بدون برآورد اندازه اثر آنها، به شاخص‌های مؤثر بر نشاط را تحلیل و تبیین نموده است، نقطه‌ضعف آن، عدم برآورد اندازه اثر تک‌تک متغیرها و اثر کلی شاخص بوده است. درنهایت در کنار پژوهش فعلی نگارندگان؛ تنها فراتحلیل با هدف برآورد اندازه اثر به روش فیشر و کوهن (ابزار تحلیل آماری)؛ پژوهش شریف‌زاده و همکاران (۱۳۹۶) بوده که سعی کرده با نرم‌افزار فراتحلیل، اثر متغیرهای مستقل بر وابسته را برآورد نموده و در این پژوهش فقط اثر نهایی سه متغیر رضایت از زندگی، دینداری و عزت‌نفس برآورد شده و درحالی‌که مطابق بررسی پژوهش فعلی؛ ۴۳ تحقیق پیمایشی در ایران تا ۱۴۰۱ صورت گرفته است. متغیرهای مهم و کلان اثرگذاری بر نشاط اجتماعی هستند که به آنها اشاره نشده و پژوهش حاضر با انجام پژوهش در یک بازه زمانی طولانی، سعی کرده، نقش متغیرها و شاخص را به‌طور جامع در این دوره زمانی برآورد کرده و ضمن بررسی همگنی و ناهمگنی پژوهش، اثر متغیرهای تعدیل‌گر را نیز نشان دهد که در کنار مطالعات فوق، می‌تواند نقش تکمیلی و مؤثری در امر سیاست‌گذاری فرهنگی، اجتماعی و رویکردهای پژوهشی تلقی شود.

۴-۳. ملاحظات نظری

۴-۳-۱. تعریف مفهوم نشاط

واژه شادی در زبان پهلوی به «شاد» و در اوستا و سانسکریت «شات» به معنی خوشحال شدن و در زبان فارسی با واژه‌های سرور، نشاط، تفریح و خوشی معادل بوده است. در قرآن کریم، الفاظ فرح، سرور و نضره معادل نشاط در زبان روزمره ایرانیان است (عنبری، ۱۳۹۲، ص. ۱۰۴). شاد به معنای خشنودی، خوش بودن، بی‌غمی، احساس خرسندی و آرامش و خنده (دهخدا، ۱۳۹۰، ص. ۱۲۳۴)، نداشتن افکار مایوسانه و ناامید و داشتن طراوت و لذت خوب معادل خوشبختی، خوش‌یمنی، رضایت اجتماعی آمده است (داینر^۱ و دیگران، ۲۰۰۴). افلاطون، شادی را نوعی از

تعداد روانی و هماهنگی میان سه قوه تعلق، احساسات و امیال در ساحت وجودی انسان می‌داند (دیکی^۱، ۱۹۹۹). شادمانی در ادبیات علمی، سه جزء مهمی خوشی، رضایت اجتماعی از زندگی و فقدان عواطف منفی درباره خود و دیگران است (بختیار نصرآبادی و پهلوان صادق، ۱۳۹۱، ص. ۲۴). این شادی سه‌بعدی مهم یعنی: ۱- جزء هیجانی (احساسی) که فرد شادکام از نظر خلقی، شاد و خوش حال است (گلزاری، ۱۳۸۷)؛ ۲- جزء شناختی که باعث می‌شود فرد شادکام اطلاعات را به روش خاصی پردازش و تعبیر و تفسیر کند که در نهایت، باعث احساس شادی و خوش بینی در وی می‌شود، ۳- جزء اجتماعی که فرد شادکام، دارای روابط اجتماعی مناسبی با دیگران است (Argyle & Lu, 1990). شادی مترادف با بشاش و مسرور بودن است که در رفتار اجتماعی خود را نمایان می‌سازد (Seligman & Danner, 2002, p. 80) و حالتی مثبت که تعادل عاطفی و رضایت از زندگی را در افراد ایجاد می‌کند (Carr, 2004, p.79).

۳-۵. مبانی نظری

۳-۵-۱. سلینگمن

وی، نظریه لذت را مطرح و بر این تأکید دارد که نشاط؛ یک نوع احساس خوشبختی در فرد است که همراه با کاهش غم و اندوه و افزایش شادی و رضایت است (Seligman, 2003, p. 1). خوشبختی در این مفهوم لذت، معادل دستیابی به اهداف اجتماعی (عدم ناکامی و محرومیت اجتماعی) است (Darling & Steinberg, 1993, p. 113). وی به تأسی از ارسطو که شادی را در خوب بودن، نیکی کردن و زیستن در پرتو نیکوکاری می‌دانست؛ شادی را شامل سه مسیر: الف. مسیر دلپذیر (تجربه هیجان مثبت نسبت به گذشته از جمله بخشش، قناعت و هدیه دادن)؛ ب. گرمی، نشاط و لذت در حال حاضر و ج. خوش بینی و امید نسبت به آینده می‌داند (Lopez, 2009). تلاش و کوشش انسان و کنجکاوی بر حل موانع اجتماعی و دست یافتن به ارزش‌های اجتماعی، به تقویت نشاط کمک می‌کند (Seligman, 2003, p. 3). سرمایه اجتماعی در جامعه؛ حمایت اجتماعی و وجود شبکه‌های اجتماعی قوی، نشاط اجتماعی را پایدار می‌سازند. همچنین نشاط در جامعه تابعی از نوع سبک زندگی و باورهای مذهبی است (هزارجریبی و آستین افشان، ۱۳۸۸، ص. ۱۲۵).

شرایط محیطی و وجود سبک فراغتی سالم، میزان اندوه را کاهش و به خوش‌بینی اجتماعی منجر می‌شود (Christoph, 2010).

۳-۵-۲. پاتنام

وی، سرمایه اجتماعی را به معنای حضور فرد در شبکه‌ای جمعی می‌داند که با میزان ارتباط اجتماعی، مشارکت و انسجام و میزان تعلق اجتماعی قابل ارزیابی است. در این مسیر، کنش‌های جمعی تسهیل می‌شود و کارایی جمعی نیز بیشتر می‌شود (پاتنام، ۱۳۸۰، ص. ۲۸۵). سرمایه اجتماعی، از مؤلفه‌های کیفیت زندگی، ارتباطی عمیق با مسئله نشاط اجتماعی دارد. گونه‌های سرمایه اجتماعی شامل: ۱- سرمایه درون‌گروهی ساختاری (مدرت زمان و تکرار روابط صمیمانه)؛ ۲- سرمایه برون‌گروهی ساختاری (میزان و کیفیت روابط با خویشاوندان و دوستان نزدیک)؛ ۳- سرمایه نهادی ساختاری (میزان داشتن عضویت در انجمن داوطلبانه)؛ سرمایه درون‌گروهی شناختی (اعتماد، تعهد و مسئولیت اجتماعی فرد در برابر هم‌گروهی)؛ ۴- سرمایه برون‌گروهی شناختی (میزان حمایت اجتماعی از طرف دوستان و خویشاوندان)، سرمایه نهادی شناختی (اعتماد اجتماعی نسبت به نهادهای دولتی) می‌باشد که در تولید و تقویت نشاط اجتماعی در سطح کلان - میانه و خرد مؤثر است (رادان، ۱۳۹۸، ص. ۲۲۴). سرمایه اجتماعی به‌عنوان غنی از نیروهای جمعی است که به دلیل پیوندها، مسئولیت‌های و شبکه‌های جمعی؛ مشکلات اجتماعی را حل کرده و توانایی گروهی را افزایش می‌دهد (سعادت، ۱۳۸۹، ص. ۲۳). وجود شبکه‌های پیوندی؛ امنیت اجتماعی؛ کاهش مسائل و آسیب‌های اجتماعی؛ نشاط اجتماعی را افزایش می‌دهد (فیلد، ۱۳۸۵، ص. ۱۴۷). این نشاط، حاصل همکاری و تعاونی است که غیررسمی و تابع هنجارهای اجتماعی است (فوکویاما، ۱۳۸۴، ص. ۱۷۰). در ساختار همین سرمایه اجتماعی؛ نیازهای زیستی؛ نیازهای امنیتی، اجتماعی به‌واسطه اعتماد، انسجام و مشارکت، حل می‌شود (کلانتری و دیگران، ۱۳۹۷).

۴. روش پژوهش

روش پژوهش از نوع فراتحلیل کمی (CMA2) است. هدف این فراتحلیل، برآورد اندازه اثر (متغیرهای مستقل بر وابسته) است. جامعه آماری آن ۵۵ سند تحقیقی که به روش نمونه‌گیری غیراحتمالی (تعمدی) ۴۳ مورد پژوهش پیمایش در بازه زمانی ۱۳۸۶ الی ۱۴۰۰ انتخاب شدند. مقالات فراتحلیل از پایگاه‌های اطلاعات علمی جهاد

دانشگاهی، بانک اطلاعات نشریات کشور، پایگاه مجلات تخصصی نورمگز و مگیران؛ آخذ شده است. ملاک ورود در این پژوهش وجود ضرایب همبستگی؛ حجم نمونه؛ سطح معنی‌داری پژوهش‌ها و ملاک خروج (کیفی بودن و اسنادی بودن مقاله؛ فقدان اطلاعات آماری الزامی مانند ضریب همبستگی، سال پژوهش، حجم نمونه و همچنین تردید در روایی و پایایی) بوده است، بعد از تهیه ملاک‌های ورود؛ آنها وارد نرم‌افزار شده و اندازه اثر نهایی هر پژوهش و اثر نهایی کل به‌وسیله فرمول فیشر و کوهن برآورد شده است. برای تشخیص همگنی یا ناهمگنی پژوهش‌های فوق، از نمودار کیفی، آزمون Q استفاده‌شده و بعد از اثبات فرض ناهمگونی بین مطالعات از متغیر تعدیلگر (زمینه‌ای) برای سنجش میزان اثر آن بر نشاط اجتماعی استفاده شده است.

جدول (۲): خلاصه روش فراتحلیل

نویسنده/سال	شهر/استان	جامعه آماری	هویت قومی
طالب‌زاده شوشتری و مزگی‌نژاد (۱۴۰۰)	بیرجند	شهروندان	فارس
جانعلی‌زاده چوبستی و غلامی (۱۳۹۸)	مازندران	استادان	مازنی
حدادپور و دیگران (۱۳۹۸)	نطنز	شهروندان	فارس
فرزعلیان و دیگران (۱۳۹۸)	تهران	شهروندان	فارس
رادان (۱۳۹۸)	اسلامشهر	دانشجویان زن	فارس
صفاریان و دیگران (۱۳۹۸)	کرمانشاه	جوانان	کرد
عباسی و کاظمی‌پور (۱۳۹۸)	تهران	کارکنان	فارس
مرادی و صفاریان (۱۳۹۸)	کرمانشاه	شهروندان	کرد
حکیم‌خانی و فحیمی‌آذر (۱۳۹۷)	تبریز	کارکنان	ترک
سیاهپوش و دیگران (۱۳۹۷)	پل‌دختر	نوجوانان	لر
منصوری مرادیان و ملک‌حسینی (۱۳۹۷)	همدان	شهروندان	فارس
کارگر و دیگران (۱۳۹۶)	چهرم	دانش‌آموزان	فارس
الماسی (۱۳۹۵)	ایلام	زنان	کرد
رادان (۱۳۹۵)	ساوه	دانشجویان	ترک
بخارایی و دیگران (۱۳۹۵)	بوشهر	جوانان	فارس
سلامتی و ابراهیمی‌پور (۱۳۹۵)	تبریز	جوانان	ترک
عباس‌زاده و دیگران (۱۳۹۵)	تبریز	شهروندان	ترک
کاظمیان‌پور و شهریاری (۱۳۹۵)	تهران	شهروندان	فارس
تمیزی‌فر و عزیزی‌مهر (۱۳۹۴)	اصفهان	شهروندان	فارس

نویسنده/سال	شهر/استان	جامعه آماری	هویت قومی
جعفروند و فتحی (۱۳۹۴)	تهران	دانشجویان	فارس
حاجی‌زاده و ترکان (۱۳۹۴)	یزد	دانشجویان	فارس
حقیقتیان (۱۳۹۴)	اصفهان	معلمان	فارس
ذهبی (۱۳۹۴)	مشهد	گردشگران	فارس
سرخوش (۱۳۹۴)	همدان	شهروندان	فارس
نبوی و دیگران (۱۳۹۴)	خوزستان	دانش آموزان	عرب
نصرتی‌نژاد و دیگران (۱۳۹۴)	تهران	جوانان	فارس
الماسی و دیگران (۱۳۹۳)	اهواز	سالمدندان	عرب
رضادوست و دیگران (۱۳۹۳)	خوزستان	دانش آموزان	عرب
هزارجریبی و مرادی (۱۳۹۳)	تهران	دانشجویان	فارس
افشانی (۱۳۹۲)	یزد	جوانان	فارس
انصاری و دیگران (۱۳۹۲)	ایران	کارکنان	فارس
خوشفر و دیگران (۱۳۹۲)	بابلسر	جوانان	مازنی
زارع و دیگران (۱۳۹۱)	جیرفت	معلمان	فارس
خادمیان و فرجی (۱۳۹۱)	تهران	جوانان	فارس
عباس‌زاده و دیگران (۱۳۹۱)	تبریز	دانشجویان	ترک
گلادی و اخشی (۱۳۹۱)	اردبیل	دانشجویان	ترک
ابراهیم‌زاده و دیگران (۱۳۸۹)	پارس آباد	دانشجویان	ترک
ربانی و دیگران (۱۳۸۸)	تبریز نقده شهرکرد	دانشجویان	کرد
هزارجریبی و آستین افشان (۱۳۸۸)	تهران	شهروندان	فارس
کشاورز و وفاییان (۱۳۸۶)	یاسوج	شهروندان	لر

۵. یافته‌های پژوهش

۵-۱. توصیفی

به‌لحاظ رشته تحصیلی نویسندگان، ۳۲/۵ (۱۴ مورد) جامعه‌شناسی - مسائل اجتماعی؛ ۲۷/۹ (۱۲ مورد) جامعه‌شناسی فرهنگی، ۶/۸ (۳ مورد) جامعه‌شناسی - برنامه‌ریزی و رفاه اجتماعی؛ ۲/۳ (۱ مورد) از رشته‌های جامعه‌شناسی اقتصادی، سیاسی، مدیریت بازرگانی، مدیریت اجرایی، فیزیولوژی ورزشی و رشته جغرافیای شهری؛ ۹/۳ (۴ مورد) روان‌شناسی و مردم‌شناسی بوده است.

از نظر روش نمونه‌گیری؛ ۵۳/۴ (مورد ۲۳) به روش تصادفی ساده؛ ۲۷/۹ (۱۲) مورد) روش خوشه‌ای تصادفی؛ ۱۷/۳ (۴) مورد) طبقه‌ای؛ ۴/۶ (۳) مورد) هدفمند و ۲/۳ (۱) مورد) از نوع روش دسترس بوده است.

از نظر گروه قومی؛ ۶۰/۴ (مورد ۲۶) فارس؛ ۱۳/۹ (مورد ۶) ترک؛ ۶/۹ (۳) مورد) کرد؛ ۶/۲ (۳) مورد) عرب؛ ۴/۶ (۲) مورد) از قوم لر و مازنی بوده است.

به لحاظ سطح توسعه؛ ۴۸/۸ (مورد ۲۱) در مناطق کم‌توسعه؛ ۳۰/۲ (۱۳) مورد) در حال توسعه و ۲۰/۹ (۹) مورد) توسعه‌یافته صورت گرفته است.

از بعد جامعه مورد بررسی؛ ۳۴/۸ (مورد ۱۵) شهروندان عمومی؛ ۱۸/۶ (۸) مورد) دانشجویان و جوانان و نوجوانان؛ ۶/۹ (۳) مورد) دانش‌آموزان و دبیران؛ ۴/۶ (۲) مورد) زنان و کارکنان؛ ۲/۳ (۱) مورد) را اساتید دانشگاه و سالمندان تشکیل می‌دهند.

۲-۵. استنباطی

۲-۱- اندازه اثر پژوهش

جدول (۳): اندازه اثر پژوهش

گزارش آماری					متغیر	
Sig	z	upper	lower	Effect size		
۰,۰۰۰	۳,۹۵۸	۰,۸۶۹	۰,۲۲۲	۰,۳۲۷	اعتماد اجتماعی	
۰,۰۰۰	۴,۹۳۶	۰,۶۶۷	۰,۳۴۱	۰,۵۳۰	انسجام اجتماعی	
۰,۰۰۲	۹,۸۶۰	۰,۵۰۳	۰,۴۱۳	۰,۲۶۴	مشارکت اجتماعی	
۰,۰۰۰	۱۱,۰۳۱	۰,۲۱۲	۰,۱۰۰	۰,۲۹۱	شبکه‌های خویشاوندی	سرمایه اجتماعی
۰,۰۰۰	۲۱,۶۹۶	۰,۵۶۷	۰,۳۴۶	۰,۴۳۰	تعاملات اجتماعی	
۰,۰۰۰	۷,۰۲۷	۰,۳۸۶	۰,۲۱۱	۰,۱۶۹	بی‌تفاوتی اجتماعی	
۰,۰۰۰	۱۳,۶۰۹	۰,۵۷۱	۰,۱۷۱	۰,۱۳۲	مقبولیت اجتماعی	
۰,۰۰۰	۴,۱۱۵	۰,۳۶۶	۰,۲۴۰	۰,۱۰۰	سبک زندگی ورزشی	سبک زندگی
۰,۰۰۰	۹,۶۰۰	۰,۴۸۹	۰,۱۰۱	۰,۲۸۷	سبک زندگی مصرفی	
۰,۰۰۰	۸,۱۱۳	۰,۳۸۵	۰,۲۱۳	۰,۲۱۴	سبک زندگی دینی	
۰,۰۰۰	۴,۸۰۲	۰,۲۶۴	۰,۱۲۶	۰,۳۸۷	سبک فراغتی سالم	
۰,۰۰۰	۵,۷۲۹	۰,۵۷۲	۰,۶۰۶	۰,۲۴۸	سرمایه فرهنگی نهادینه‌شده	سرمایه فرهنگی
۰,۰۰۰	۴,۳۵۹	۰,۶۸۵	۰,۱۴۴	۰,۲۲۰	سرمایه فرهنگی	

گزارش آماری					متغیر
Sig	z	upper	lower	Effect size	
					تجسم یافته
۰,۰۰۰	۱۹,۳۴۳	۰,۴۵۷	۰,۱۷۹	۰,۱۱۹	شبکه‌های اجتماعی
۰,۰۰۲	۱۳,۷۶۱	۰,۶۳۵	۰,۲۷۸	۰,۱۸۶	رسانه‌های داخلی
۰,۰۰۲	۵,۱۰۲	۰,۸۳۷	۰,۴۹۸	۰,۲۰۰	رسانه‌های محلی
۰,۰۰۰	۱,۲۷۶	۰,۸۲۶	-۰,۲۶۵	۰,۳۲۵	محرومیت نسبی
۰,۰۰۰	۴,۶۵۹	۰,۴۴۹	-۰,۲۴۴	۰,۲۳۳	ناکامی اجتماعی
۰,۰۰۴	۶,۳۴۷	۰,۸۲۴	۰,۰۵۹	۰,۱۱۷	احساس بی‌عدالتی
۰,۰۰۴	۲,۱۷۷	۰,۵۳۷	۰,۴۵۱	۰,۲۱۳	بی‌سازمانی اجتماعی
۰,۰۰۰	۶,۱۹۶	۰,۶۲۴	۰,۳۶۳	۰,۱۰۹	آنومی اجتماعی
۰,۰۰۵	۲,۸۰۲	۰,۵۱۸	-۰,۰۴۳	۰,۲۴۴	عزت نفس
۰,۰۰۰	۲۲,۰۸۳	۰,۶۸۶	۰,۲۵۷	۰,۳۷۹	رضایت از زندگی
۰,۰۰۱	۳,۲۹۱	۰,۷۳۷	۰,۴۱۶	۰,۲۴۱	شخصیت بهنجار
۰,۰۰۰	۹,۴۷۸	۰,۵۷۳	۰,۴۰۴	۰,۳۳۱	احساس هویت
۰,۰۰۰	۵,۴۸۶	-۰,۵۷۵	۰,۲۸۲	۰,۲۲۰	طبقه اجتماعی
۰,۰۰۰	۵,۶۱۳	۰,۴۲۵	۰,۲۱۵	۰,۱۲۴	سطح تحصیلات
۰,۰۰۰	۱۸,۶۱۶	۰,۶۱۶	۰,۵۲۴	۰,۲۳۱	سن
۰,۰۰۰	۹,۷۳۲	۰,۷۵۳	۰,۲۱۴	۰,۲۳۷	درآمد

سؤال ۱: چه عواملی بر نشاط اجتماعی مؤثر هستند و مقدار اندازه اثر آنها چقدر است؟

یافته‌ها نشان می‌دهد که:

- ۱- بین سرمایه اجتماعی و نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد: هر چه سطح اعتماد اجتماعی (۰,۲۳۷)، انسجام اجتماعی (۰,۵۳۰)، مشارکت اجتماعی (۰,۲۶۴)، مقبولیت اجتماعی (۰,۱۳۲)، شبکه‌های خویشاوندی (۰,۲۹۱) و تعاملات اجتماعی (۰,۴۳۰) افزایش یابد، میزان نشاط اجتماعی افزایش می‌یابد و با افزایش بی‌تفاوتی اجتماعی (۰,۱۶۹)؛ میزان نشاط اجتماعی نیز کاهش می‌یابد.
- ۲- بین نوع سبک زندگی و میزان نشاط اجتماعی رابطه وجود دارد: هر چه میزان علاقه فرد به سبک زندگی ورزشی (۰,۱۰۰)، سبک زندگی دینی (۰,۲۱۴) و سبک فراغت‌ی سالم (۰,۳۸۷) افزایش یابد، به همان میزان نشاط

اجتماعی افزایش خواهد یافت و برعکس با افزایش تمایل به سمت سبک زندگی مصرفی (۰,۲۸۷)؛ از میزان نشاط اجتماعی کاسته می‌شود.

۳- بین سرمایه فرهنگی و نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد: هر چه سطح سرمایه فرهنگی نهادینه‌شده (۰,۲۴۸) و تجسم‌یافته (۰,۲۲۰)، افزایش یابد، میزان نشاط اجتماعی افزایش می‌یابد.

۴- بین عوامل رسانه‌ای و نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد: هر چه میزان استفاده از شبکه‌های اجتماعی (۰,۱۱۹) بیشتر، سطح نشاط اجتماعی کاهش‌یافته و با افزایش میزان استفاده از رسانه‌های داخلی (۰,۱۸۶) و رسانه‌های محلی (۰,۲۰۰) نشاط اجتماعی بهتر می‌شود.

۵- بین عوامل اجتماعی و نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد. هر چه سطح محرومیت نسبی (۰,۳۲۵)، ناکامی اجتماعی (۰,۲۳۳)، بی‌سازمانی اجتماعی (۰,۲۱۳) آثومی اجتماعی (۰,۱۰۹) احساس بی‌عدالتی (۰,۱۱۷)، بیشتر شود، میزان نشاط اجتماعی کاهش می‌یابد.

۶- بین عوامل روانی و نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد: با افزایش عزت‌نفس (۰,۲۴۴) و رضایت از زندگی (۰,۳۷۹) نشاط اجتماعی افزایش می‌یابد. هر چه افراد دارای شخصیت بهنجار (۰,۲۴۱) باشند و احساس هویت (۰,۳۳۱) کنند به همان میزان نشاط اجتماعی بیشتری خواهند داشت.

۷- بین عوامل زمینه‌ای و نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد: هر چه طبقه اجتماعی (۰,۲۲۰) افراد بهتر شود به همان میزان نشاط اجتماعی بیشتر می‌شود، با افزایش سطح تحصیلات (۰,۱۲۴) سن (۰,۲۳۱) درآمد (۰,۲۳۷) میزان نشاط اجتماعی نیز بهتر می‌شود.

۵-۲-۲. تأثیر کلی شاخص‌ها بر نشاط اجتماعی

جدول (۵): اثر کل شاخص‌ها بر نشاط اجتماعی

گزارش آماری			شاخص کلی
sig	Z	Effect size	
۰,۰۰۰	۳,۹۸۱	۰,۳۲۱	سرمایه اجتماعی
۰,۰۰۰	۵,۰۰۲	۰,۳۰۲	سرمایه فرهنگی
۰,۰۰۰	۱۲,۶۴۱	۰,۲۴۷	عوامل رسانه‌ای
۰,۰۰۰	۱۰,۵۳۸	۰,۲۸۸	عوامل روانی

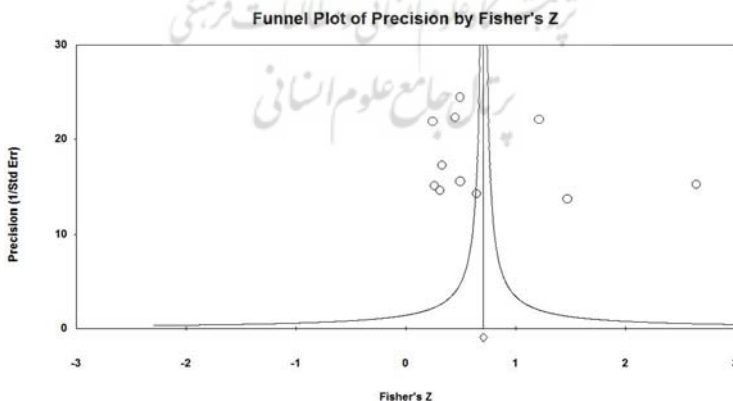
گزارش آماری			شاخص کلی
sig	Z	Effect size	
۰,۰۰۰	۸,۷۸۴	۰,۱۸۹	عوامل زمینه‌ای
۰,۰۰۰	۶,۰۹۳	۰,۳۳۰	سبک زندگی
۰,۰۰۰	۱۲,۰۰۱	۰,۲۸۱	عوامل اجتماعی

نتایج نشان می‌دهد که سرمایه اجتماعی (۳۲ درصد)؛ سرمایه فرهنگی (۳۰ درصد) و سبک زندگی (۳۳ درصد) دارای تأثیر بیشتر؛ عوامل رسانه‌ای (۲۴ درصد)؛ عوامل روانی و اجتماعی (۲۸ درصد) اثری متوسط و عوامل زمینه‌ای (۱۸ درصد) اثر کمتری بر نشاط اجتماعی داشته است.

سؤال دوم: آیا بین متغیرهای مستقل با وابسته ناهمگنی وجود دارد؟
برای پاسخ به این سؤال از نمودار کیفی و آزمون Q استفاده شده است.

۵-۲-۳. نمودار کیفی (بررسی میزان همگنی و ناهمگنی پژوهش)

در رگرسیون اگر مقدار فیشر و نحوه پراکندگی اطراف خط نشان می‌دهد که مطالعات تا چه اندازه همگن هستند، مطابق پراکندگی نقاط اطراف خط شیب، مطالعات فوق همگن نیستند، به دلیل تفاوت‌های جغرافیایی، زمان اجرا، نویسندگان یا نوع جامعه آماری موردتحقیق دارای اختلاف و واریانس هستند. در این نمودار، در صورت عدم وجود سوگیری انتشار، مطالعات انجام‌شده به‌صورت متقارن در اطراف اندازه اثر ترکیبی توزیع می‌شوند.

نمودار (۱): رگرسیون اگر برای میزان همگنی و ناهمگنی پژوهش

۵-۲-۴. آزمون Q

این آزمون برای همگنی و ناهمگنی مطالعات به کار می‌برود. دو فرض اساسی مطرح می‌کند:

- ۱- فرض صفر: بین مطالعات تحت بررسی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد.
- ۲- فرض خلاف: بین مطالعات تحت بررسی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

در صورتی همگنی مطالعات، از اندازه ثابت و استفاده می‌شود، نتایج حاصل از تصادفی در شرایط ناهمگنی، قابلیت تعمیم بیشتری نسبت به مدل ثابت دارد.

جدول (۶): آزمون Q

وضعیت همگنی مطالعات			
Q-value	df	p-value	i-squared
۸۳۱,۳۴۱	۴۲	۰۰۲۰	۹۵,۱۱۲

با توجه به نتایج مدل با اطمینان با ۹۹ درصد می‌توان گفت که فرض صفر مبتنی بر همگن بودن مطالعات رد شده و فرض ناهمگنی (عدم همگنی) پژوهش‌ها تأیید شده است. معنادار بودن $Q=۸۳۱$ نشان از وجود ناهمگنی است. مقدار مجذور i دارای مقداری بین $۱۰۰-۰$ است و ناهمگنی را به صورت درصدی نشان می‌دهد. هر چه به ۱۰۰ نزدیک‌تر، نشان‌دهنده ناهمگنی بیشتر اندازه‌های اثر پژوهش اولیه است. مقدار (۹۵) درصد مؤید این است که ۹۵ درصد تغییرات کل مطالعات به ناهمگنی بین پژوهش مربوط است. بر این مبنا باید از اثر تصادفی برای تحلیل استفاده کرد؛ یعنی این وضعیت می‌گوید که بررسی بین عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی، به لحاظ ویژگی تحقیقات از هم متفاوت هستند، بایستی برای مشخص کردن محل این تفاوت‌ها و واریانس از متغیر تعدیلگر استفاده کرد. نامتجانس بودن، نشانگر وجود اثر تعدیل در اندازه اثر مطالعات است. پس علاوه بر اندازه اثر، باید اثر تعدیل متغیرهای دیگر را نیز بررسی کرد.

۳- آیا متغیرهای زمینه‌ای با نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری دارند و مقدار اثر آنها به چه میزان است؟

برای پاسخ به این پرسش، رابطه متغیرهای زمینه‌ای (تعدیلگر) در ادامه مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

۵-۲-۵. تأثیر نوع جامعه آماری در نشاط اجتماعی

جدول ۶: تأثیر نوع جامعه آماری در نشاط اجتماعی

تصادفی			گروه
sig	z-value	اندازه ترکیبی	
۰,۰۰۰	۶,۳۹۱	۰,۲۸۹	شهروندان عمومی
۰,۰۰۰	۳,۵۹۸	۰,۲۷۴	گروه دانشگاهیان
۰,۰۰۰	۵,۷۰۰	۰,۱۸۲	جوانان و نوجوانان
۰,۰۰۰	۴,۰۹۱	۰,۱۰۱	کارکنان دولت
۰,۰۰۰	۳,۶۳۱	۰,۱۲۱	گروه آموزش پرورش
۰,۰۰۰	۱۲,۰۹۱	۰,۱۰۲	سالمندان
۰,۰۰۰	۴,۰۱۲	۰,۲۷۸	اثر کل

نتایج نشان می‌دهد که بین گروه موردبررسی و میزان نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد و میزان آن برابر با ۲۷ درصد است. در این میان؛ میزان نشاط اجتماعی در بین گروه دانشگاهیان (۲۷ درصد) و شهروندان عمومی (۲۸ درصد) بیشتر؛ در میان جوانان و نوجوانان (۱۸ درصد)؛ گروه کارکنان دولتی (۱۰ درصد) و اعضای آموزش‌وپرورش (۱۲ درصد) و سالمندان (۱۰ درصد) کمتر است.

۵-۲-۶. تأثیر متغیر جنسیت در نشاط اجتماعی

جدول (۷): تأثیر متغیر جنسیت در نشاط اجتماعی

تصادفی			جنسیت
sig	z-value	اندازه ترکیبی	
۰,۰۰۰	۶,۳۹۱	۰,۲۸۹	زنان
۰,۰۰۰	۳,۵۹۸	۰,۲۱۴	مردان
۰,۰۰۰	۵,۷۰۰	۰,۱۸۲	اثر کل

نتایج نشان می‌دهد که جنسیت بانشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری داشته و مقدار آن ۰,۱۸ است؛ در این میان میزان نشاط اجتماعی زنان (۰,۲۸) بیشتر از

مردان (۰,۲۱) است.

۵-۲-۷. تأثیر متغیر هویت قومی بر نشاط اجتماعی

جدول (۸): تأثیر هویت قومی در نشاط اجتماعی

تصادفی			هویت قومی
sig	z-value	اندازه ترکیبی	
۰,۰۰۰	۱۰,۰۳۱	۰,۴۹۱	کرد
۰,۰۰۰	۸,۵۶۱	۰,۳۷۶	لر
۰,۰۰۰	۷,۳۰۲	۰,۳۳۱	عرب
۰,۰۰۰	۱۳,۸۷۱	۰,۳۰۵	ترک
۰,۰۰۰	۴,۱۲۱	۰,۳۰۰	فارس
۰,۰۰۰	۵,۲۲۱	۰,۳۵۸	مازنی
۰,۰۰۰	۸,۳۰۱	۰,۴۲۲	اثر کل

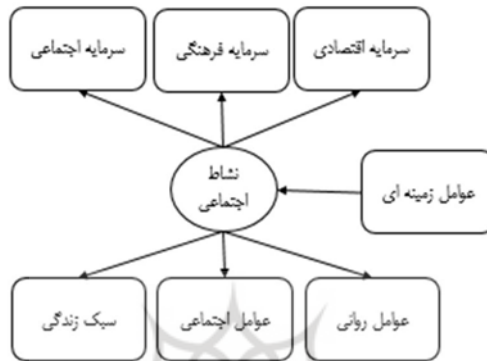
نتایج نشان می‌دهد که بین هویت قومی و نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری وجود دارد و مقدار اثر کلی آن ۰,۴۲ درصد است. به لحاظ گروهی قومی، میزان نشاط اجتماعی در میان گروه قومی کرد (۰,۴۹ درصد) بیشتر؛ در میان گروه قومی لر (۰,۳۷) مازنی (۰,۳۵)، عرب (۰,۳۳) و ترک و فارس (۳۰ درصد) نسبتاً متوسط است.

۵-۲-۸. تأثیر متغیر سطح توسعه استان بر نشاط اجتماعی

جدول (۹): تأثیر سطح توسعه استان بر نشاط اجتماعی

تصادفی			سطح توسعه استان
sig	z-value	اندازه ترکیبی	
۰,۰۰۰	۶,۰۵۱	۰,۲۰۰	توسعه یافته
۰,۰۰۰	۴,۲۷۱	۰,۲۷۱	در حال توسعه
۰,۰۰۰	۱۱,۰۰۱	۰,۳۴۲	کم توسعه
۰,۰۰۰	۱۲,۶۵۱	۰,۳۰۱	اثر کل

با نشاط اجتماعی رابطه معنی‌داری داشته و مقدار آن برابر با ۰,۳۰ درصد است؛ در این میان میزان نشاط اجتماعی در مناطق توسعه‌یافته (۰,۲۰ درصد) کمتر؛ در حال توسعه (۰,۲۷ درصد) متوسط و در مناطق کم توسعه (۰,۳۴ درصد) بیشتر است. در نهایت عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی حاصل از پژوهش در مدل زیر ترسیم شده است:

منبع: (یافته‌های پژوهش، ۱۴۰۱)

شکل (۱): عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی (نتایج فراتحلیل)

نتیجه‌گیری

نشاط اجتماعی؛ از مناسب‌ترین روش‌ها برای کاهش مسائل اجتماعی (بزهکاری، آسیب‌ها و انحرافات اجتماعی) است. جامعه ایرانی؛ مطابق داده‌های جهانی (۲۰۲۱) و نتایج (۴۳ سند پیمایشی)؛ سطح نشاط اجتماعی در برخی موارد پایین و متوسط بوده است، درباره پژوهش‌های مختلفی صورت گرفته و در این پژوهش با استفاده از فراتحلیل سعی بر آن شد تا اندازه اثر نهایی و متغیرهای تعدیلگر بر نشاط اجتماعی در بازه زمانی ۱۳۸۶-۱۴۰۱ برآورد شود. بر این اساس نتایج نشان می‌دهد که:

- ۱- هر چه میزان سرمایه اجتماعی در جامعه ایرانی افزایش یابد، وضعیت نشاط اجتماعی نیز بهتر خواهد شد.
- اعتماد اجتماعی و وجود اعتماد عمیق بین مردم، بین جامعه مدنی با نهادهای دولتی؛ به بهتر شدن نشاط اجتماعی کمک می‌کند.
- هر چه میزان انسجام اجتماعی در جامعه بالاتر باشد، به همان میزان نشاط اجتماعی بیشتر خواهد شد.

- هر چه مشارکت اجتماعی بین مردم؛ بیشتر شود، وضعیت نشاط اجتماعی بهتر خواهد شد.

- وجود مقبولیت اجتماعی؛ باعث پذیرش اجتماعی و جذب درگروه‌های اجتماعی شده و در نتیجه ضمن بخشیدن منزلت اجتماعی، به ارتقای نشاط اجتماعی کمک می‌کند.

- شبکه‌های خویشاوندی، به‌عنوان الگوهای محلی - بومی و سنتی؛ حلقه‌های عاطفی و پشتوانه صمیمانه؛ به تقویت و افزایش نشاط اجتماعی کمک می‌کند.

- با افزایش شدت تعاملات اجتماعی بین مردم، رفت‌وآمدهای عمومی و نشست و برخاست‌ها؛ نشاط اجتماعی بهتر می‌شود.

۲- نوع سبک زندگی در میزان و وضعیت نشاط اجتماعی اثرگذار است:

- افرادی که دارای سبک زندگی ورزشی هستند، ورزش با ایجاد نشاط و روحیه و سلامت اجتماعی ضمن پیوند دادن فرد به گروه‌های ورزشی؛ مانع افسردگی و رفتارهای پرخطر شده و به ارتقای نشاط اجتماعی کمک می‌کند.

- سبک زندگی دینی، از طریق امیدآفرینی و ایمان و آرامش روانی؛ فرد را از بیگانگی، انومی و احساس پویایی نجات داده و در کنار سرمایه اجتماعی مذهبی؛ میزان نشاط اجتماعی را افزایش می‌دهد.

- وجود سبک فراغتی سالم؛ ضمن ایجاد آرامش اجتماعی و کاهش خطرات اجتماعی؛ میزان نشاط اجتماعی را تقویت می‌کند.

- مصرف‌گرایی و وابستگی به زندگی متظاهرانه مصرفی؛ باعث کاهش نشاط اجتماعی می‌شود.

۳- سرمایه فرهنگی در میزان نشاط اجتماعی تأثیرگذار است:

- افرادی که از سرمایه فرهنگی نهادینه‌شده و تجسم‌یافته بیشتری برخوردار هستند، به دلیل احساس منزلت فرهنگی و داشتن پایگاه فرهنگی - اجتماعی، نشاط بیشتری را تجربه خواهند کرد.

۴- عوامل رسانه‌ای در میزان نشاط اجتماعی تأثیرگذار است:

- استفاده بیشتر از شبکه‌های اجتماعی و اختصاص زمان افراطی به آن، باعث انزوا، تنهایی و اضطراب و دلهره شده و میزان نشاط اجتماعی را کاهش می‌دهد.

- هر چه عملکرد رسانه‌ای داخلی بهتر و در جهت پاسخ به نیازهای اجتماعی شهروندان باشد، به همان اندازه نشاط اجتماعی آنها را تقویت می‌کند.

- هر چه رسانه‌های محلی، فعالیت مفید، مؤثر و بهتری در جامعه داشته باشند، نشاط اجتماعی را تقویت می‌کند.

- ۵- عوامل اجتماعی در میزان نشاط اجتماعی تأثیرگذار است:
- افزایش احساس محرومیت نسبی و وجود حس منفی در افراد در اثر مقایسه رفاهی؛ باعث کاهش نشاط اجتماعی و افزایش غم، استرس و نگرانی اجتماعی خواهد شد.
 - هر چه ناکامی اجتماعی در جامعه بیشتر شود؛ به همان میزان از نشاط اجتماعی کاسته شده و بر شدت غم و اندوه و ناامیدی افزوده خواهد شد.
 - هر چه شدت بی‌سازمانی اجتماعی در جامعه بیشتر، به همان میزان از نشاط اجتماعی کاسته می‌شود.
 - هر چه آنومی اجتماعی رواج بیشتری داشته باشد، به همان میزان از شدت نشاط اجتماعی کاسته می‌شود.
 - وقتی بی‌عدالتی اجتماعی در جامعه افزایش یابد، به دلیل احساس تبعیض، بی‌قانونی و نارضایتی اجتماعی، از شدت نشاط اجتماعی کاسته می‌شود.
- ۶- عوامل روانی در میزان نشاط اجتماعی تأثیرگذار است:
- افرادی که دارای عزت‌نفس بیشتری هستند، به دلیل احساس منزلت، احساس ارزشمندی و مفید بودن، نشاط اجتماعی بیشتری خواهند داشت.
 - وجود رضایت از زندگی و پنداشت مثبت نسبت به آن، باعث افزایش نشاط اجتماعی می‌شود.
 - افرادی که دارای شخصیت هنجار و مثبت نسبت به جامعه هستند، نسبت به افراد نابهنجار شخصیتی، نشاط اجتماعی بیشتری خواهند داشت.
 - افرادی که احساس هویت اجتماعی نمایند، به دلیل خودشناسی و اعتماد به نفس، نشاط اجتماعی بیشتری خواهند داشت.
- ۷- عوامل زمینه‌ای در نشاط اجتماعی تأثیرگذار است:
- با افزایش سطح طبقه اجتماعی از پایین به متوسط و بالا، میزان نشاط اجتماعی افزایش می‌یابد.
 - با افزایش سطح تحصیلات و افزایش آگاهی اجتماعی؛ میزان نشاط اجتماعی بهتر می‌شود.
 - هر چه سن بیشتر شود، نشاط اجتماعی نیز بیشتر می‌شود.
 - با افزایش درآمد، به‌عنوان یکی از منابع تأمین امنیت فکری؛ نشاط اجتماعی نیز بهتر می‌شود.
- براین‌اساس با توجه به نتایج پژوهش؛ پیشنهادهای زیر ارائه شده است:

- بهبود سرمایه اجتماعی محلی، فرامحلی و سرمایه اجتماعی مبتنی بر حکمرانی اجتماعی؛
- تشویق سبک زندگی اسلامی - ایرانی (ورزشی، دینی و سالم) جهت حفظ شادزیستی؛
- احیای آیین، سنت‌ها و مراسم جمعی سنتی مرتبط با فرهنگ شادی و نشاط؛
- ایجاد امید اجتماعی و خوش‌بینی در جامعه از طریق کاهش فضای آنومیک؛
- تقویت فضای کسب‌وکار که زمینه‌های مشارکت شغلی، سرگرمی و اوقات فراغت سالم را ترویج می‌دهد.
- ایجاد نشاط اجتماعی از طریق کاهش فشارها و مشکلات اقتصادی (کنترل تورم، گرانی و بی‌ثباتی قیمت).

فهرست منابع

- آرگایل، مایکل (۱۳۸۸). *روان‌شناسی شادی*. ترجمه مسعود نشاط دوست، تهران: انتشارات اصفهان.
- آل یاسین، م. (۱۳۸۰). شادی و نشاط در محیط مدرسه. *تربیت*، (۱).
- ابراهیم‌زاده، بیت‌اله؛ آرام، هاشم و پناهی، بهنام (۱۳۸۹). بررسی نشاط اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن در بین دانشجویان دانشگاه آزاد واحد پارس‌آباد مغان. *مجله جامعه‌شناسی معاصر*، سال دوم، (۴)، ۱۲۱-۱۴۴.
- افشانی، سید علیرضا (۱۳۹۲). بررسی میزان نشاط اجتماعی در بین جوانان یزدی و عوامل مرتبط با آن. *مجله تحلیل اجتماعی*، (۴)، ۱-۲۷.
- اکبرزاده، فاطمه؛ دهقانی، حمید؛ خوشفر، غلامرضا و جانعلی‌زاده چوب‌دستی، حیدر (۱۳۹۲). بررسی تأثیر سه نوع سرمایه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی بر شادی جوانان. *جامعه‌شناسی کاربردی*، (۱)، ۲۴-۶۷-۸۸.
- الماسی، مسعود (۱۳۹۵). عوامل مرتبط با احساس شادکامی زنان نابارور شهر ایلام. *فصلنامه نسیم تندرستی*، (۱)، ۵-۱۰-۱۸.
- الماسی، مسعود؛ محمودیانی، سراج‌الدین و جعفری، مرتضی (۱۳۹۳). عوامل مرتبط با احساس شادکامی سالمندان. *نشریه پرستاری ایران*، (۹۲)، ۲۷-۲۳-۳۲.
- امیرمظاهری، امیرمسعود و فخاریان، منا (۱۳۹۵). نقش سرمایه اجتماعی در شادی جوانان (مورد مطالعه: دانشجویان دانشکده روان‌شناسی و علوم اجتماعی تهران)

- مرکز). *مطالعات جامعه‌شناسی*، سال نهم، (۳۳)، ۷-۲۴.
- انصاری، ابراهیم؛ غضنفری، احمد؛ فرهمندیان، مینا و مکوندی، آریتا (۱۳۹۲). بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر شادی در محیط کار شرکت ملی حفاری ایران. *فصلنامه تخصصی علوم اجتماعی واحد شوشتر*، سال هفتم، (۲۰)، ۱۶۹-۱۹۶.
- اسپسا (۱۳۹۹). *گزارش نظرسنجی دیدگاه مردم در خصوص کرونا (مطالعه کشوری)*، موج سوم، تهران: دفتر طرح‌های ملی پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.
- بخارایی، احمد؛ طالبی، محمدعلی و محتشم، صدرالله (۱۳۹۵). مطالعه میزان نشاط اجتماعی در شهر بوشهر و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن، مؤلفه‌های موردبررسی اعتماد اجتماعی و دینداری. *مطالعات علوم اجتماعی ایران*، سال سیزدهم، (۴۸)، ۱۷-۳۶.
- بختیار نصرآبادی، حسنعلی و پهلوان صادق، اعظم (۱۳۹۱). تأثیر سطح تحصیلات آموزش برنامه شادی فوردایس بر افزایش نشاط. *مطالعات روانشناسی تربیتی*، (۱۵)۹، ۲۱-۴۰.
- پاتنام، رابرت (۱۳۸۰). *دموکراسی و سنت‌های مدنی: تجربه ایتالیا و درس‌های برای کشورهای در حال گذار*، ترجمه محمدتقی دلفروز، تهران: نشر روزنامه اسلام.
- تمیزی‌فر، ریحانه و عزیزی‌مهر، خیام (۱۳۹۴). بررسی رابطه بین اوقات فراغت و نشاط اجتماعی اصفهان. *پژوهشنامه مددکاری اجتماعی*، سال دوم، (۶)، ۲۰۹-۲۳۱.
- جانعلی‌زاده چوبستی، حیدر و غلامی، علی‌اصغر (۱۳۹۸). بررسی رابطه نشاط اجتماعی با بهره‌وری علمی اعضای هیأت علمی (مورد مطالعه: دانشگاه مازندران). *توسعه اجتماعی*، بهار، ۱۳(۳)، ۵۷-۸۰.
- جعفروند، فرشاد و فتحی، سروش (۱۳۹۴). تحلیل بر رابطه سرمایه اجتماعی و شادی در زندگی دانشجویی (مورد مطالعه: دانشجویان واحد علوم تحقیقات تهران). *مجله مطالعات توسعه اجتماعی ایران*، سال هفتم، (۳)، ۸۱-۹۵.
- حاجی‌زاده میمندی، مسعود و ترکان، رحمت‌الله (۱۳۹۴). بررسی میزان و عوامل فرهنگی و اجتماعی مرتبط با نشاط اجتماعی. *مطالعات جامعه‌شناختی شهری*، سال پنجم، (۱۶)، ۵۹-۸۶.
- حدادپور، عباس؛ آقابابایی، محمد؛ ماهیان، ابراهیم؛ گودرزی، آسیه و حدادپور، آصفه (۱۳۹۸). تأثیر آلودگی بصری شهری بر نشاط اجتماعی و سرزندگی مردم شهرستان نطنز در سال ۱۳۹۷. *معماری‌شناسی*، تابستان، (۱۱)، ۷-۱۱.
- حسابی، حدیث؛ خرسندی، مرتضی؛ عباسی‌نژاد، حسین و دهقان شورکند، خست

(۱۳۹۷). اثر عملکرد محیط‌زیست بر شادی: تحلیل بین‌کشوری. فصلنامه مدل‌سازی اقتصادی، ۱۲(۲)، ۴۹-۷۲.

حسینی‌زاده، س. س. (۱۴۰۰). وضعیت نشاط اجتماعی در ایران. تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، مرکز رصد فرهنگی کشور.

حقیقتیان، منصور (۱۳۹۴). عوامل اجتماعی مؤثر بر شادمانی اجتماعی معلمان شهر اصفهان. فصلنامه راهبرد اجتماعی - فرهنگی، سال چهارم، (۱۶)، ۲۳۹-۲۵۶.

حکیم‌خانی، محمدتقی و فخری‌آذر، سیروس (۱۳۹۷). بررسی رابطه نشاط اجتماعی با مسئولیت‌پذیری اجتماعی کارکنان آتش‌نشانی کلان‌شهر تبریز.

مطالعات علوم اجتماعی ایران، تابستان، سال پانزدهم، (۵۷)، ۱۲۰-۱۴۱.

خادمیان، طلیعه و فرجی، طوبی (۱۳۹۱). عوامل اجتماعی مؤثر در نشاط اجتماعی جوانان. مطالعات جامعه‌شناختی ایران، ۲(۵)، ۱۹-۳۸.

خوش‌فر، غلامرضا؛ جانعلی‌زاده، حیدر؛ اکبرزاده، فاطمه و دهقانی، حمید (۱۳۹۲). بررسی تأثیر سه نوع سرمایه اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی بر شادی جوانان.

فصلنامه علمی - پژوهشی رفاه اجتماعی، سال سیزدهم، (۵۱)، ۲۸۳-۳۱۴.

دهخدا، علی‌اکبر (۱۳۹۰). لغت‌نامه، تهران: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران.

ذهبی، عاطفه (۱۳۹۴). بررسی تأثیر رابطه میان دینداری و سرمایه اجتماعی بر میزان نشاط اجتماعی در میان گردشگران مذهبی ایرانی (مورد مطالعه شهر مشهد).

دو فصلنامه علمی - پژوهشی اسلام و علوم اجتماعی، سال هفتم، (۱۴)، ۷۷-۹۱.

رادان، فاطمه (۱۳۹۵). مقایسه میزان نشاط اجتماعی دانشجویان زن دانشگاه پیام نور و آزاد اسلامی شهر ساوه بر اساس برخی از متغیرهای اجتماعی. مجله مدیریت فرهنگی، سال دهم، (۳۱)، ۱-۱۴.

رادان، فاطمه (۱۳۹۸). پیش‌بینی نشاط اجتماعی بر اساس سرمایه اجتماعی دانشجویان زن. مدیریت سرمایه اجتماعی، ۶(۲)، ۲۱۹-۲۳۶.

ربانی، رسول؛ کریمی‌زاده اردکانی، سمیه؛ نظری، جواد و رضایی امینلویی، حسین (۱۳۸۸). تبیین نشاط اجتماعی در بین اقوام و رابطه آن با هویت جمعی (مطالعه موردی اقوام آذری، کرد و لر). فصلنامه جامعه‌شناسی، سال اول، (۴)، ۹۵-۱۱۵.

رحیمی یگانه، زهرا (۱۳۸۶). خانواده شاد و بانشاط، خانواده موفق. تهران: سازمان ملی جوانان.

رضادوست، کریم؛ فاضلی، عبدالله و مقتدایی، فاطمه (۱۳۹۳). بررسی عوامل

اجتماعی مؤثر بر میزان نشاط در استان خوزستان. فصلنامه توسعه اجتماعی، (۴)۸، ۲۹-۴۶.

ریتزر، جورج (۱۳۹۰). نظریه جامعه‌شناسی معاصر. ترجمه محسن ثلاثی، تهران: سمت.

زارع شاه‌آبادی، اکبر؛ ترکان، رحمت‌اله و حیدری، محمود (۱۳۹۱). بررسی رابطه بین رضایت شغلی و نشاط اجتماعی در بین دبیران مقطع متوسطه شهر جیرفت. جامعه‌شناسی کاربردی، سال بیست و سوم، (۴۸)، ۱۶۵-۱۸۸.

زکی، محمدعلی (۱۳۹۹). فراترکیب پژوهش نشاط اجتماعی در ایران: ارائه چارچوب و الگویی جامع و یکپارچه (بررسی کلیه مقالات ۲۰ ساله علمی پژوهشی سال‌های ۹۸-۱۳۷۸). مجله مطالعات کاربردی در علوم اجتماعی و جامعه‌شناسی، سال سوم، (۳)، ۱-۲۳.

سرخوش، سعداله (۱۳۹۴). حضور افراد در هیئت‌های مذهبی و نشاط اجتماعی (مطالعه موردی شهر همدان در سال ۱۳۹۳). دو فصلنامه مطالعات قدرت نرم، سال پنجم، (۱۲)، ۹۹-۱۱۰.

سعادت، م. (۱۳۸۹). بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی، همسر آزاری و سلامت روانی در بین زنان متأهل شهر تبریز. (پایان‌نامه کارشناسی ارشد). دانشگاه تبریز، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، تبریز، ایران.

سلامتی، رقیه و ابراهیم‌پور، داود (۱۳۹۵). بررسی رابطه بین سرمایه اجتماعی و فرهنگی با میزان نشاط اجتماعی در بین کودکان و نوجوانان ۱۸-۱۲ سال مقیم مراکز تحت حضانت. مطالعات جامعه‌شناسی، سال هشتم، (۳۲)، ۷۳-۹۶.

سیاهپوش، اسحق؛ رضاپور، داریوش و حسن‌پور آفرینه، خدیجه (۱۳۹۷). بررسی میزان نشاط اجتماعی نوجوانان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی شهر پلدختر و عوامل اجتماعی مؤثر بر آن. توسعه اجتماعی، (۲)۱۳، ۱۴۱-۱۷۲.

شریف‌زاده، حکیمه‌السادات؛ میرمحمدتبار، سید احمد و عدلی‌پور، صمد (۱۳۹۶). بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی در ایران. نشریه راهبرد فرهنگ، (۱۷)۱۰، ۱۵۹-۱۸۰.

سفاریان، محسن؛ ادهمی، عبدالرضا و مرادی، علی (۱۳۹۸). شناخت رابطه بین سلامت و نشاط اجتماعی با بی‌تفاوتی اجتماعی جوانان (مورد مطالعه: شهر کرمانشاه). مطالعات جامعه‌شناختی شهری، (۳۱)، ۱۷۵-۲۰۸.

طالب‌زاده شوشتری، لیلا و مزگی نژاد، سمیه (۱۴۰۰). بررسی نشاط اجتماعی و

عوامل مؤثر بر آن (مورد مطالعه: شهر بیرجند). *مجله مطالعات فرهنگی خراسان*، ۱۱۶(۱)، ۳۳-۶۰.

عباس‌زاده، محمد؛ عزیززاده اقدم، محمدباقر؛ کوهی، کمال و علی‌پور، پروین (۱۳۹۱). انواع سرمایه‌ها، حلقه مفقوده در تبیین شادکامی دانشجویان (دانشجویان دانشگاه تبریز). *فصلنامه علمی - پژوهشی رفاه اجتماعی*، سال سیزدهم، (۵۱)، ۲۱۵-۲۴۴.

عباس‌زاده، محمد؛ قاسم‌زاده، داود و صالح، نوشین (۱۳۹۵). بررسی ارتباط بین اشکال سرمایه و شادی در بین حاشیه‌نشینان و غیر حاشیه‌نشینان (مورد مطالعه: شهر تبریز). *فصلنامه برنامه‌ریزی رفاه و توسعه اجتماعی*، سال هفتم، (۲۹)، ۱۵۷-۱۸۴.

عباسی، شهلا؛ خیلی، قاسم و کاظمی‌پور، شهلا (۱۳۹۸). شناخت عوامل اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مؤثر بر نشاط اجتماعی. *فصلنامه کار و جامعه*، (۲۳۲)، ۴-۳۲. عبیری، موسی (۱۳۹۲). ستایش شادمانه: الگوی مؤثر شادزیستی مردمی در ایران. *مجله انسان‌شناسی*، سال یازدهم، (۱۸)، ۱۰۱-۱۲۹.

فرزعلیان، الهه؛ گنجی، محمد و نیازی، محسن (۱۳۹۸). بررسی نقش سرمایه‌های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی در گرایش شهروندان به سبک زندگی نشاط محور. *فصلنامه مطالعات و تحقیقات اجتماعی در ایران*، سال هشتم، (۲)، ۳۷۹-۴۱۰.

فوکویاما، فرانسیس (۱۳۸۴). *سرمایه اجتماعی و جامعه مدنی*. ترجمه افشین خاکباز و حسن پویان، تهران: نشر شیرازه.

فیلد، جان (۱۳۸۵). *سرمایه اجتماعی*. ترجمه جلال متقی، تهران: مؤسسه عالی پژوهش تأمین اجتماعی.

کارگر، سعید؛ ایمان، محمدتقی و عباسی شوازی، محمدتقی (۱۳۹۶). تبیین جامعه شناختی رابطه سبک زندگی و شادمانی اجتماعی (مورد مطالعه: دانش‌آموزان دبیرستانی شهر جهرم). *فصلنامه علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر*، سال یازدهم، (۲)، ۳۷-۱۲۹، ۱۶۴.

کاظمیان‌پور، زهره و شهریاری، ابوالقاسم (۱۳۹۵). تأثیر فرهنگ بر متغیرهای اجتماعی، مقایسه مفهوم شادمانی در شهر تهران و روستای ارزنه. *فصلنامه مطالعات میان فرهنگی*، سال دوازدهم، (۳۳)، ۷۳-۹۹.

کشاوری، امیر و وفاپیان، محبوبه (۱۳۸۶). بررسی عوامل تأثیرگذار بر میزان شادکامی.

- روان‌شناسی کاربردی، ۲(۵)، ۵۱-۶۲.
- کلانتری، عبدالحسین؛ کشاورز، امراه و مؤمنی، حسن (۱۳۹۷). رابطه بین سرمایه اجتماعی و نشاط اجتماعی جوانان شهر دهلران. پژوهشنامه مددکاری اجتماعی، سال سوم، (۱۰)، ۷۲-۴۱
- گلابی، فاطمه و اخشی، نازیلا (۱۳۹۱). مشارکت اجتماعی و نشاط اجتماعی. جامعه‌شناسی کاربردی، سال بیست و ششم، (۳)، پیاپی (۵۹)، ۱۳۹-۱۶۰.
- گلزاری، م. (۱۳۸۷). روان‌شناسی مثبت‌گرا، رویکرد هزاره سوم. ماهنامه حدیث زندگی، سال ۸، ۲(۴۱).
- محمدی‌راد، م. (۱۳۹۱). بررسی عوامل اقتصادی اجتماعی مؤثر بر شادی و ارتباط آن با بهره‌وری نیروی کار. (پایان‌نامه کارشناسی ارشد علوم اقتصادی). دانشگاه رازی کرمانشاه، کرمانشاه، ایران.
- مرادی، علی و صفاریان، مسحن (۱۳۹۸). بررسی عوامل اجتماعی مرتبط با بی‌تفاوتی: مورد مطالعه شهر کرمانشاه. جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، سال هشتم، (۱)، ۱۵۹-۱۸۹.
- مظاهری، ن. (۱۳۸۶). بررسی رابطه بین نگرش دینی، سبک‌های مقابله‌ای و شادکامی دانش آموزان دوره پیش‌دانشگاهی منطقه ۹ تهران. (رساله کارشناسی ارشد). دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی دانشگاه الزهرا (سلام‌الله‌علیه)، تهران، ایران
- منصوری مرادیان، سمیه و ملک حسینی، عباس (۱۳۹۷). تبیین شاخص‌های سرمایه اجتماعی در راستای ارتقاء نشاط اجتماعی و سلامت روان شهروندان (مطالعه موردی: شهر همدان). نگرش‌های نو در جغرافیای انسانی، زمستان، (۴۱)، ۲۸۳-۲۹۹.
- نبوی، عبدالحسین؛ رضادوست، کریم و صالحی، نجمه (۱۳۹۴). بررسی تأثیر عوامل اجتماعی و روانی بر احساس نشاط (مورد مطالعه: دانش آموزان ۱۸-۱۶ ساله شهر اهواز). جامعه‌شناسی کاربردی، سال بیست و ششم، (۳)، پیاپی (۵۹)، ۱-۲۲.
- نصرتی‌نژاد، فرهاد؛ سخایی، ایوب و شریفی، حجت (۱۳۹۴). مطالعه رابطه بین سرمایه اجتماعی جوانان میزان شادکامی آنان. فصلنامه مطالعات توسعه اجتماعی - فرهنگی، ۴(۲)، ۱۴۳-۱۶۷.
- هزارجریبی، جعفر و آستین افشان، پروانه (۱۳۸۸). بررسی عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی (با تأکید بر استان اصفهان). جامعه‌شناسی کاربردی، سال بیستم،

۱۴۶-۱۱۹، (۱)۲۰

هزارجریبی، جعفر و مرادی، سجاد (۱۳۹۳). نشاط اجتماعی و عوامل مرتبط با آن (مطالعه‌ای در بین دانشجویان دانشگاه طباطبائی). فصلنامه مطالعات ملی، سال پانزدهم، (۶۰)، ۳-۲۶.

Argyle, M. & Lu, L. (1990). The happiness of extraverts, personality and Individual Difference, to evaluative threat. *Journal of Personality and Social Psychology*, (56), 257-266.

Diener & N. Schwarz (2004). Understanding Quality of life. Russell sage, pp. 230-243. *Economica*, 65(257), 1-15.

Carr, A. (2004). Positive Psychology, Hove and New York: Brunner-Routledge, China. *Social Science & Medicine*, (64), 35-49

Christoph, Bernhard (2010). "The Relation Between Life Satisfaction and the Material Situation: A Re-Evaluation Using Alternative Measures. *Social Indicators Research*, 98(3): 475-499.

Darling, N. & Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: an integrative model.

Diener & N. Schwarz (2004). Understanding Quality of life. *Russell sage*, 230-243. *Economica*, 65(257), 1-15.

Furnham, A. & Cheng, H. (1999). "Personality as Predictor of Mental Health and Happiness in the East & West". *Personality and Individual Differences*, 27(3), 395-403.

Jan-Emmanuel De Neve, Lara B. Aknin & Shun Wang (2022). World Happiness Report, <http://worldhappiness.report/>

Lopez, S. J. (2009). Encyclopedia of positive psychology, Wiley-Blackwell Publication. ISBN 978-1-4051-6125-1

Seligman and Danner, E. M. (2002). "Very Happy People". *Psychological Science* (13), 4-81.

Seligman E. p. (2003). *Happiness: The three traditional theories social Behavior*. (32), 80-99.

Street H. Nathan P., Durkin K., Morling J., Dzahari MA., Carson J., et al. (2004). Understanding the relationships between wellbeing, goal-setting and depression in children. *Aust N Z J Psychiatry*, 38(3), 155.

Reference

Afshani, S. A. (2012). Investigating the level of social vitality among Yazdi youth and factors related to it, *Journal of Social Analysis*, (4), 1-27. (In Persian)

Akbarzadeh, F. Dehghani, H. Khoshfar, G. and Janalizade Chobdasti, h. (2012). Investigating the effect of three types of economic, cultural and social capital on youth happiness, *Applied Sociology*, 24(1), 67-88. (In Persian)

Al Yassin, M. (2001). Joy and vitality in the school environment, *Tarbiat*,

No. 1. (In Persian)

- Almasi, M. (2015). Factors related to the feeling of happiness of infertile women in Ilam city, *Nasim Tossansi Quarterly*, 5(1), 10-18. (In Persian)
- Almasi, M. Mahmoudiani, S. and Jafari, M. (2013). Factors related to the feeling of happiness of the elderly, *Iranian Nursing Journal*, 27(92), 23-32. (In Persian)
- Amir Mozaheri, A. and Fakharian, M. (2015). The role of social capital in the happiness of youth (case study: students of the Faculty of Psychology and Social Sciences, Tehran Center), *Sociological Studies*, Year 9, (33), 7-24. (In Persian)
- Ansari, A. Ghazanfari, A. Farhamandian, M. and Makund, A. (2012). Investigating the social factors affecting happiness in the work environment of Iran's National Drilling Company, *Social Sciences Quarterly of Shoshtar Branch*, Year 7, (20), 169-196. (In Persian)
- Argyle, M. (2008). *Psychology of happiness*, translated by Masoud Neshat Dost, Tehran: Isfahan Publications. (In Persian)
- Argyle, M. And Lu, L. (1990). The happiness of extraverts, personality and Individual Difference. to evaluate threat, *Journal of Personality and Social Psychology*, 56, 257-266.
- Bakhtiar Nasrabadi, h. and Pahlvansadegh, A. (2011). The effect of education level of the Fordyce Happiness Program on increasing vitality, *Educational Psychology Studies*, 9(15). (In Persian)
- Bukharai, A. Talebi, M.A. and Mohtsham, p. (2015). A study of the level of social vitality in Bushehr city and the social factors affecting it, the investigated components of social trust and religiosity, *Iran Social Science Studies*, year 13, (48), 17-36. (In Persian)
- Carr, A. (2004). *Positive Psychology*, Hove and New York: Brunner-Routledge, China. *Social Science & Medicine*, (64), 35-49.
- Christoph, Bernhard (2010). "The Relation Between Life Satisfaction and the Material Situation: A Re-Evaluation Using Alternative Measures. *Social Indicators Research* 98(3), 475-499.
- Darling, N. and Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: an integrative model.
- Dekhoda, A. (2011). *Dictionary*, Tehran: University of Tehran Publishing Institute. (In Persian)
- Dhahabi, A. (2014). Investigating the effect of the relationship between religiosity and social capital on the level of social vitality among Iranian religious tourists (Mashhad city case study), *two scientific-research quarterly journals of Islam and Social Sciences*, year 7, (14), 77-91. (In Persian)
- Dickey, M. T. (1999). *The pursuit of Happiness*. (2008/01/10). <http://www.Dikey.Org/happy.Htm>.
- Diener, & N. Schwarz (2004). *Understanding Quality of life*, Russell sage, 230-243. *Economica*, 65(257), 1-15.
- Durkheim, A. (2012). *About social division*, translated by Baqer Parham,

- Tehran: Nahr-e-Karzan. (In Persian)
- Ebrahimzadeh, b. Aram, H. and Panahi, B. (2010). Investigating social vitality and factors affecting it among Azad University students, Parsabad branch of Moghan, Journal of Contemporary Sociology, Year 2, (4), 121-144. (In Persian)
- Furnham, A. & Cheng, H. (1999). "Personality as Predictor of Mental Health and Happiness in the East & West", Personality and Individual Differences, 27(3), 395-403.
- Hachitani, M. (2014). Social factors affecting the social happiness of teachers in Isfahan city, Socio-Cultural Strategy Quarterly, Year 4, (16), 239-256. (In Persian)
- Haddadpour, A. Agha Babaei, M. Mahian, A. Gooderzi, A. and Haddadpour, A. (2018). The effect of urban visual pollution on the social vitality and vitality of the people of Natanz city in 2017, Architecture, Summer, (11), 7-11. (In Persian)
- Hajizadeh Meimandi, M. and Turkan, R. (2014). Investigating the amount and cultural and social factors related to social vitality, urban sociological studies, year 5, (16), 59-86. (In Persian)
- Hakimkhani, M.T. and Fakhimiazer, S. (2017). Investigating the relationship between social vitality and social responsibility of fire department workers in Tabriz metropolis, Iran Social Science Studies, Summer, Year 15, (57), 120-141. (In Persian)
- Hasabi, H. Khorsandi, M. Abbasi Nejad, H. and Dehghan Shorkand, H. (2017). The effect of environmental performance on happiness: a cross-country analysis, Economic Modeling Quarterly, 12(2), 49-72. (In Persian)
- Hosseinizadeh, S.(2021). The state of social vitality in Iran, Tehran: Research Institute of Culture, Art and Communication, Cultural Observation Center of the country. (In Persian)
- ISPA (2019). Survey report of people's opinion about Corona (national study), second wave, Tehran: Office of National Projects of Culture, Art and Communication Research Institute. (In Persian)
- Jafarvand, F. and Fathi, S. (2014). An analysis of the relationship between social capital and happiness in student life (case study: students of Tehran Research Science Unit), Iranian Journal of Social Development Studies, year 7, (3), 81-95. (In Persian)
- Janalizadeh Chobusti, h. and Gholami, A. A. (2018). Examining the relationship between social vitality and academic productivity of faculty members (case study: Mazandaran University, Social Development, Spring, 13(3), 57-80. (In Persian)
- Jan-Emmanuel De Neve, Lara B. Aknin, and Shun Wang (2022), World Happiness Report, <http://worldhappiness.report/>
- Lopez, S.J (2009). Encyclopedia of positive psychology, Wiley-Blackwell Publication. ISBN 978-1-4051-6125-1
- Khademian, T. and Faraji, T. (2011). Social factors affecting the social vitality of young people, Sociological Studies of Iran, 2(5), 19-38. (In

- Persian)
- Khoshfar, G.R.; Janalizadeh, H. Akbarzadeh, F. and Dehghani, H. (2012). Investigating the effect of three types of economic, cultural and social capital on the happiness of young people, social welfare scientific-research quarterly, year 13, (51), 283-314. (In Persian)
- Putnam, R. (2001). Democracy and Civil Traditions: Italy's Experience and Lessons for Countries in Transition, Translation: Mohammad Taghi Delfrooz, Tehran: Islam Newspaper Publishing. (In Persian)
- Rabbani, R. Karimizade Ardakani, S.; Nazari, J. and Rezaei Aminloui, H. (2009). Explanation of social vitality among ethnic groups and its relationship with collective identity (a case study of Azeri, Kurdish and Ler ethnic groups), Sociology Quarterly, Year 1, (4), 95-115. (In Persian)
- Radan, F. (2015). Comparing the level of social vitality of female students of Payam Noor and Islamic Azad University of Saveh based on some social variables, Journal of Cultural Management, year 10, (31), 1-14. (In Persian)
- Radan, F. (2018). Prediction of social vitality based on the social capital of female students, Social Capital Management, 6(2), 219-236. (In Persian)
- Rahimi Yeganeh, b. (1386). Happy and cheerful family, successful family, Tehran: National Youth Organization. (In Persian)
- Rezadost, K. Fazli, A. and Moqtadaei, F. (2013). Investigating social factors affecting the level of vitality in Khuzestan province, Social Development Quarterly, 8(4), 29-46. (In Persian)
- Ritzer, J. (2011). Contemporary Sociological Theory, translated by: Mohsen Salasi, Tehran: Samt. (In Persian)
- Seligman and Danner, E. M. (2002). "Very Happy People". Psychological Science (13), 4-81.
- Seligman E. p. (2003). Happiness: The three traditional theories social Behavior, (32), 80-99.
- Southwell, P. L.(2003). The politics of alienation: novoting and support for third - party candidates among 18-30 year - old, Social science Journal, (40), 99-107.
- Street H Nathan P, Durkin K, Morling J, Dzahari MA, Carson J, et al. (2004). Understanding the relationships between wellbeing, goal-setting and depression in children, Aust N Z J Psychiatry, 38(3), p. 155.
- Tamizhifar, R. and Azizimehr, Kh. (2014). Investigating the relationship between leisure time and social vitality, social work research journal, year 2, (6), 209-231. (In Persian)
- Zare Shahabadi, A. Turkan, R. and Heydari, M. (2011). Investigating the relationship between job satisfaction and social vitality among secondary school teachers in Jiroft, Applied Sociology, year 2023. (In Persian)